

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Hallinto | Sisäministeriön julkaisuja 2022:33

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2022–2024

Tilannekatsaus, elokuu 2022

Sisäministeriön julkaisuja 2022:33

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2022–2024

Tilannekatsaus, elokuu 2022

Sisäministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö

Tekijänoikeuslaki (404/1961) 9 § Tekijänoikeussuojaa vailla olevat teokset

ISBN pdf: 978-952-324-558-7

ISSN pdf: 2490-077X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2022–2024 Tilannekatsaus, elokuu 2022

Sisäministeriön julkaisuja 2022:33		Teema	Hallinto
Julkaisija	Sisäministeriö		
Yhteisötekijä	Sisäministeriö		
Kieli	suomi	Sivumäärä	108
Tiivistelmä	<p>Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2022–2024 sisältää tietoja ministeriössä käynnissä olevista ja vuosina 2022–2024 käynnistyvistä lainsäädäntöhankkeista. Lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyy myös tietoja ministeriön toimialan EU-säädöshankkeista, kansainvälisiä sopimuksia koskevista hankkeista, sisäministeriön kannalta erityisen merkittävistä muiden ministeriöiden säädöshankkeista sekä eduskunnalle annettavista selonteoista ja selvityksistä. Tiedot perustuvat elokuun 2022 lopun tilanteeseen.</p> <p>Lisätietoja lainsäädäntöhankkeista on sisäministeriön internet-sivuilla (www.intermin.fi) ja valtioneuvoston internet-sivuilla (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Asiasanat	hallinto, lainvalmistelu, lainsäädäntöhanke		
ISBN PDF	978-952-324-558-7	ISSN PDF	2490-077X
Hankenumero	VN/23241/2022		
Julkaisun osoite	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-558-7		

Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2022–2024

Lagesöversikt augusti 2022

Inrikesministeriets publikationer 2022:33		Tema	Förvaltning
Utgivare	Inrikesministeriet		
Utarbetad av	Inrikesministeriet		
Språk	finska	Sidantal	108
Referat	<p>Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2022–2024 innehåller uppgifter om de lagstiftningsprojekt som pågår och som inleds vid ministeriet 2022–2024. Lagstiftningsplanen innehåller också information om EU-rättsaktsprojekt och inter-nationella fördrag inom ministeriets ansvarsområde, om sådana lagstiftningsprojekt vid andra ministerier som är särskilt betydande med tanke på inrikesministeriet samt om redogörelser och utredningar till riksdagen. Uppgifterna baseras på situationen i slutet av augusti 2022.</p> <p>Mer information om lagstiftningsprojekten finns på inrikesministeriets webbplats (www.intermin.fi) och på statsrådets webbplats (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Nyckelord	förvaltning, lagberedning, lagstiftningsprojekt		
ISBN PDF	978-952-324-558-7	ISSN PDF	2490-077X
Projektnummer	VN/23241/2022		
URN-adress	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-558-7		

Legislative plan of the Ministry of the Interior 2022–2024 Progress report, August 2022

Publications of the Ministry of the Interior 2022:33	Subject	Administration
Publisher	Ministry of the Interior	

Group author	Ministry of the Interior		
Language	Finnish	Pages	108

Abstract

The legislative plan of the Ministry of the Interior for 2022–2024 provides information on the ongoing legislative projects and those to be launched between 2022 and 2024 at the Ministry. The legislative plan also includes information on the EU legislative projects and projects concerning international treaties within the Ministry's mandate, other ministries' legislative projects of particular importance to the Ministry of the Interior, and information on reports to be submitted to Parliament. The information is based on the situation at the end of August 2022.

Further information about the legislative projects is available at the Ministry's website (www.intermin.fi) and the Government website (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).

Keywords administration, law drafting, legislative project,

ISBN PDF	978-952-324-558-7	ISSN PDF	2490-077X
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

Project number VN/23241/2022

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-558-7>

Sisältö

1	Poliisiosasto	10
1.1	Käynnissä olevat hankkeet.....	10
1.1.1	Kansalliset hankkeet.....	10
	Poliisilain muuttaminen	10
	Lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen maksutonta poliisin virka-apua koskeva lainsäädäntöhanke	11
	Lainsäädäntöhanke verkossa tapahtuvan terroristisen sisällön leviämiseen puuttumisesta annetun asetuksen edellyttämistä muutoksista kansalliseen lainsäädäntöön	12
	Rahapeliutuotolla rahoitettujen toimintojen uuden rahoitusmallin edellyttämät arpajaislainsäädännön muutokset	13
	Arpajaislain uudistukseen liittyvän voimaantulosäännöksen muuttaminen	14
	Esiselvityshanke tilitapahtumatietojen lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään.....	14
	Poliisin reservin toteutettavuutta koskeva esiselvitys	15
	Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta.....	16
	Sisäministeriön asetus liikkumis- ja oleskelurajoituksista	17
	Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta.....	18
1.1.2	EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet	19
	Asetukset Schengenin tietojärjestelmän (SIS) käytöstä	19
	Lainsäädäntöhanke kehityksen vahvistamisesta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ..	21
	Lainsäädäntöhanke rahoitustietodirektiivin täytäntöönpanemiseksi	23
	Komission asetusehdotukset Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirstosta (Europol) ((EU) 2016/794) annetun asetuksen muuttamiseksi ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä annetun asetuksen (EU) 2018/1862 muuttamiseksi	24
	Komission asetusehdotus automaattisesta tietojenvaihdosta poliisiyhteistyössä (Prüm II)....	25
	Komission asetusehdotus: lapsiin kohdistuvan verkkovälitteisen seksuaaliväkivallan torjunta	26
	Komission direktiiviehdotus varojen takaisin hankinnasta ja menetetyksi tuomitsemisesta ..	27
1.1.3	Kansainväliset sopimukset.....	28
	Valtiosopimus Suomen ja Ruotsin välillä poliisiyhteistyön tehostamisesta raja-alueilla	28
1.2	Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet.....	28
1.2.1	Kansalliset hankkeet.....	28
	Poliisimiesten eroamisikäsäätely.....	28
	Todistajansuojeluohjelmasta annetun lain muuttaminen	29
	Sisäministeriön asetus poliisin virkapuvusta.....	30
1.3	Vuosina 2023–2024 käynnistyvät hankkeet	31
1.3.1	Kansalliset hankkeet.....	31
	Radiolaitteet ja niiden häirintä, arviomuistio.....	31
	Poliisilain muutokset	32
	Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen	33
	Viihdelaite lain muutokset	33
	Esiselvityshanke poliisiin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain ajantasaistamiseksi.....	34

2	Maahanmuutto-osasto	35
2.1	Käynnissä olevat hankkeet.....	35
2.1.1	Kansalliset hankkeet.....	35
	Lainsäädännön kehittäminen laajamittaiseen maahantuloon varautumiseksi; hallituksen esityksen jatkovalmistelu	35
	Kansalaisuuslain ja valtioneuvoston kansalaisuudesta annetun asetuksen muuttaminen	36
	Hanke kansainvälistä suojelua saavien perheen yhdistämisen edistämiseksi	37
	Rajamenettelyn käyttöönottoa koskeva lainsäädäntöhanke.....	38
	Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevien säännösten tarkistaminen	39
	Pitkäaikainen viisumi (D) opiskelijoille ja tutkijoille	40
	Ilman oleskeluoikeutta maassa olevia koskeva hanke	41
	Ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke.....	42
	Hanke automaattisen päätöksenteon käyttöönottamiseksi Maahanmuuttovirastossa	43
2.1.2	EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöpanohankkeet	44
	Komission ehdotukset menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi	44
	Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta	46
	Komission ehdotus turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevaksi asetukseksi	47
	Komission ehdotus asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa uudeksi kriisimekanismia koskevaksi asetukseksi.....	48
	Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta.....	50
	Komission ehdotukset Eurodac-järjestelmän uudistamiseksi.....	51
	Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista	53
	Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi	54
	Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta	55
	Komission ehdotus (KOM (2022) 890 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeen ja turvapaikanhaun välineellistämistilanteissa	56
2.2	Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet.....	57
2.2.1	Kansalliset hankkeet.....	57
	Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuodelle 2023	57
3	Pelastusosasto	59
3.1	Käynnissä olevat hankkeet.....	59
3.1.1	Kansalliset hankkeet.....	59
	Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	59
	Pelastuslain uudistaminen esiselvityksen pohjalta	60
	Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen esiselvityksen pohjalta.....	61
	Pelastuslain 40 §:n ja 48 §:n muuttaminen	62
	Sisäministeriön asetus pelastustoimen palvelutasopäätöksestä	63
	Sisäministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta	63
	Sisäministeriön asetus hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvonnasta	64
	Valtioneuvoston asetus pelastustoimen neuvottelukunnasta	65

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	65
Valtioneuvoston asetus pelastustoimen tehtävien kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin	66
Sisäministeriön asetus kootun tehtävän kustannusten jakamisen perusteista sekä koottuun tehtävään sisältyvien palvelujen ja muiden toimenpiteiden korvausperusteista	67
Sisäministeriön asetus paloilmittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista	68
Sisäministeriön asetus käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöistä	68
Sisäministeriön asetus käsisammuttimista	69
Sisäministeriön asetus tehdasvalmisteisista tulisisijoista	70
Sisäministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta	71
Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta	72
Valtioneuvoston asetus Palosuojelurahastosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	72
3.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet	73
Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen osana esteettömyysdirektiivin täytäntöönpanoa	73
3.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet	74
3.2.1 Kansalliset hankkeet	74
Ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	74
Hätäkeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen	75
Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista	76
Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta	77
3.3 Vuosina 2023–2024 käynnistyvät hankkeet	77
3.3.1 Kansalliset hankkeet	77
Pelastuslain kokonaisuudistus sekä laki henkilötietojen käsittelyssä pelastustoimesta	77
Pelastustoimen koulutus uudistuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset	78
Palosuojelurahastosta annetun lain uudistaminen	80
Valtioneuvoston asetus yhteistyöstä ja suunnitelmista väestönsuojeluun varautumisessa	80
Sisäministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista	81
Tasavallan presidentin asetus pelastustoimen ansiomitaleista	82
Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta	83
4 Rajavartio-osasto	84
4.1 Käynnissä olevat hankkeet	84
4.1.1 Kansalliset hankkeet	84
Rajaturvallisuuden ylläpitämistä koskevan sääntelyn tarkistaminen	84
Rajavartiolaitokseen palvelussuhteessa olevan virkamiehen ulkomaanedustuksen korvauksista annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttaminen	85
Rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 48 §:n muuttaminen	86
4.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpano-hankkeet	87
Älykkäät rajat -hanke	87
Kolmansien maiden kansalaisten seulonta	89
Schengenin rajasäännöstenmuutosehdotus	92

4.2	Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet.....	93
4.2.1	EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet	93
	Uudistus matkustajätietojen keräämiseksi ennakoon (API)	93
4.3	Vuosina 2023-2024 käynnistyvät hankkeet.....	93
4.3.1	Kansalliset hankkeet.....	93
	Rajavartiolainsäädännön muutokset.....	93
	Rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen	94
	Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	95
4.3.2	EU-säädöshankkeet	95
	Euroopan raja- ja merivartioasetuksen päivittäminen.....	95
5	Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö	97
5.1	Käynnissä olevat hankkeet.....	97
5.1.1	Kansalliset hankkeet.....	97
	Kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan sisäministeriön toimialan lainsäädännön tarkistaminen	97
5.1.2	EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet	98
	Sisäasioiden rahastoja ohjelmakaudella 2021-2027 koskevan lainsäädännön tarkistaminen rahastojen tietojärjestelmän käyttöönottamiseksi	98
6	Kansallisen turvallisuuden yksikkö	100
6.1	Käynnissä olevat hankkeet.....	100
6.1.1	Kansalliset hankkeet.....	100
	Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta	100
6.1.2	EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet	101
	Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä (COM (2020) 829 final)	101
6.2	Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet.....	102
6.2.1	Sisäministeriön asetus suojelupoliisin maksullisista suoritteista vuodelle 2023.....	102
7	Eduskunnalle annettavat selonteot ja selvitykset	103
	Selvitys passirekisterin ja henkilökorttirekisterin sormenjälkitietojen käyttämisestä rikostorjunnassa.....	103
8	Muiden ministeriöiden säädöshankkeita, jotka sisäministeriön kannalta erityisen merkittäviä.....	104
	Hanke digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi – sähköisen henkilökortin käyttöönotto.....	104
	Ihmiskauppahanke	105
	Kausityöntekijöiden asemaa koskeva hanke	105
	Työn perusteella haettavien oleskelulupien uudistaminen	106
	Uudistetun erityisosaajadirektiivin kansallinen täytäntöönpano	106
	Kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistaminen	106
	Satelliittidatan vastaanottoa, jakelua ja käyttöä koskeva sääntely	107
	Julkisuuslain ajantasaistaminen	108

1 Poliisiosasto

1.1 Käynnissä olevat hankkeet

1.1.1 Kansalliset hankkeet

Poliisilain muuttaminen

SM010:00/2021; VN/12643/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella erityisesti poliisilain 5 luvun salaisia tiedonhankintakeinoja koskevat säännökset yhteneväisiksi niiden pakkokeinolain 10 luvun salaisia pakkokeinoja koskevien säännösten kanssa, joita ehdotetaan muutettavaksi oikeusministeriön asettamassa pakkokeinolakityöryhmässä (VN/13190/202). Samalla arvioidaan muut pakkokeinolain muuttamiseen liittyvät välttämättömät muutostarpeet poliisilakiin.

Aikataulu: 6.4.2021–15.4.2022. Tarkoituksena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Työryhmän työ tehdään virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Hallituksen esityksen lausuntokierros 4.7.–16.8.2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Kyllä.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto, kansallisen turvallisuuden yksikkö.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, p. 0295 488 561, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

Lastensuojelun ja sosiaalipäivystyksen maksutonta poliisin virka-apua koskeva lainsäädäntöhanke

SM023:00/2021; VN/23284/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella poliisin virka-avun maksuttomuutta koskevat säännökset erityisesti lastensuojelu- ja sosiaalipäivystyksen tehtävässä toimivalle sosiaalihuollon viranomaiselle.

Hankkeen tavoitteena on laatia ehdotus poliisin antaman virka-avun kustannusten korvaamisesta eli virka-avun maksullisuudesta ja maksullisuuden perusteista sekä poikkeuksista virka-avun maksullisuuteen.

Hankkeen tavoitteena on myös kumota eräiden poliisin virka-apukustannusten korvaamisesta annettu laki (259/1956).

Organisointi: Hankkeeseen on asetettu 13.10.2021 työryhmä, jossa jäseninä ovat sisäministeriön edustajien lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön ja Poliisihallituksen edustajat.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi päättyy 31.12.2022. Hallituksen esitys on annettava eduskunnalle budjettiesitysten aikataulussa. Tämä tarkoittaa sitä, että esitys on annettava tämänhetkisen tiedon mukaan syysistuntokaudella 2022.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa kuullaan Lapsiasiavaltuutettua, Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikuntaa ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitosta.

Esitysluonnoksen lausuntokierros 7.6.–4.7.2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeen aikana tehdään vaikutusarviointia erityisesti taloudellisten vaikutusten, lapsivaikutusten ja sukupuolivaikutusten osalta.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hanke tukee pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kohtaa 3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi. Tavoitteena on muun muassa lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen. Lasten ja nuorten hyvinvointi on ensisijaista. Keinoina on muun muassa hyvinvoinnin vahvistaminen.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee osaltaan konsernistrategian tavoitteita 1 - 2 (Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä; Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa).

Suhde talousarvioon: Kyllä. Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Kyllä. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Yhteyshenkilöt: erityisasiantuntija Marja-Leena Härkönen, p. 0295 488 297, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

Lainsäädäntöhanke verkossa tapahtuvan terroristisen sisällön leviämiseen puuttumisesta annetun asetuksen edellyttämistä muutoksista kansalliseen lainsäädäntöön

SM028:00/2021, VN/24391/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on saattaa lainsäädäntö vastaamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/784 verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön leviämiseen puuttumisesta sääntelyä. Siltä osin, kuin kyse on lainsäädäntömuutoksia koskevista ehdotuksista, työryhmän tulee laatia ehdotus hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Hanketta varten perustetaan työryhmä, jonka toimikausi päättyy perusvalmistelun päättyessä. Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii poliisijohtaja Hannele Taavila.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 19.11.2021–30.9.2022, tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa kuullaan oikeusministeriötä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Tehdään hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: poliisijohtaja Hannele Taavila p. 0295 488 568, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Rahapeliuotolla rahoitettujen toimintojen uuden rahoitusmallin edellyttämät arpajaislainsäädännön muutokset

SM006:00/2022

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella rahapeliuotolla rahoitettujen toimintojen uuden rahoitusmallin edellyttämät arpajaislainsäädännön muutokset. Valmistelun lähtökohtana on valtioneuvoston 26.8.2021 asettamassa hankkeessa (VNK045:00/2021) valmisteltu 8.2.2022 julkaistu yhteisymmärrysmuistio. Hankkeen lähtökohtana on, että Suomen rahapelijärjestelmä perustuu jatkossakin hallitusohjelman mukaisesti yksinoikeusjärjestelmään.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 9.3.2022-3.3.2023. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla ilman erillisen työryhmän asettamista. Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii neuvotteleva virkamies Elina Rydman ja muina valmistelijoina neuvotteleva virkamies Jukka Tukia ja erityisasiantuntija Tiina Tulirinta. Säädosvalmisteluavustajana toimii säädosvalmisteluavustaja Krista Peltonen.

Arpajaislainsäädännön muutosten valmistelu tulee yhteensovittaa opetus- ja kulttuuriministeriössä (OKM030:00/2022), sosiaali- ja terveysministeriössä (STM073:00/2022) ja maa- ja metsätalousministeriössä (MMM018:00/2022) käynnissä olevien uuteen rahoitusmalliin liittyvän lainsäädännön valmistelua koskevien hankkeiden kanssa. Valtioneuvoston kanslia seuraa valmistelun etenemistä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa on kuultava valtiovarainministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijoiden lisäksi rahapelihaittoihin perehtyneitä asiantuntijoita ja eri ministeriöiden EU-oikeuden asiantuntijoita. Hankkeessa voidaan kuulla tarvittaessa myös muita asiantuntijoita. Lausuntokierros 12.4.-20.5.2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeen vaikutukset arvioidaan hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: Kyllä. Uusi rahoitusmalli liittyy julkisen talouden suunnitelmaan 2023-2026 ja valtion talousarvioon vuodelle 2024. Uuden rahoitusmallin

valtiontaloudellisia vaikutuksia arvioidaan opetus- ja kulttuuriministeriössä, sosiaali- ja terveysministeriössä ja maa- ja metsätalousministeriössä käynnissä olevien hankkeiden yhteydessä.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Uuden rahoitusmallin käyttöönotto edellyttää arpajaislainsäädännön muutosten lisäksi muutoksia opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön. Arpajaislainsäädännön muutokset eivät välittömästi liity muiden osastojen tai erillisyksiköiden toimialaan, mutta sosiaali- ja terveysministeriössä valmistelussa olevalla sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annettavalla lailla on liittymä pelastusosastoon ja rajavartio-osastoon.

Yhteyshenkilöt: neuvotteleva virkamies Elina Rydman, p. 0295 244 586, neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, p. 0295 488 573, erityisasiantuntija Tiina Tulirinta, p. 0295 488 649, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Arpajaislain uudistukseen liittyvän voimaantulosäännöksen muuttaminen

SM027:00/2022

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella hallituksen esitys arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamiseksi siten, että pelipisteissä tapahtuvaan pakolliseen tunnistautumiseen kuponkipelien osalta siirryttäisiin 1.1.2024.

Aikataulu: Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Suhde talousarvioon: budjettilaki

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilö: neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, p. 0295 488 573

Esiselvityshanke tilitapahtumatietojen lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään

VN/1365/2022

Tavoite: Tarve asian selvittämiseksi on todettu rahoitustietodirektiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteltaessa. Hankkeen tavoitteena on laatia esiselvitys tilitapahtumatietojen lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään. Esiselvityksen tehtävänä on

kartoittaa toimivaltaisten viranomaisten tilitapahtumatietoihin pääsyn nykytila ja kehittämiskohteet sekä selvittää myös mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat.

Esiselvityksessä tulee tarkastella ainakin tilitapahtumatietojen lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään aiheutuvia vaikutuksia viranomaisille, yrityksille ja yksityisille sekä siitä aiheutuvia kustannuksia ja järjestelmämuutoksia. Esiselvityksessä tulee arvioida tilitapahtumatietoihin pääsyn sähköistämisen osalta tietosuojasääntelyn ja perustuslain asettamia edellytyksiä.

Esiselvityksen perusteella arvioidaan tarve jatkovalmistelun käynnistämiseksi.

Aikataulu: Hanketyöryhmä asetettu 10.2.2022 – 31.5.2023.

Organisointi: Esiselvitys valmistellaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla. Esityksen vastuuvastuu on erityisasiantuntija Monna Airiainen. Työryhmässä on jäseniä sisäministeriön rajavartiolaitos-osastolta, valtiovarainministeriöstä, puolustusministeriöstä, Poliisihallituksesta, keskusrikospoliisista, suojelupoliisista, Tullista, Verohallinnosta, Ulosottolaitokselta, Finanssivalvonnasta, Etelä-Suomen aluehallintovirastosta, Suomen Asianajajaliitosta ja Finanssiala ry:stä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa kuullaan tarvittaessa sidosryhmiä ja asiantuntijoita, erityisesti liittyen tietosuoja- ja perusoikeuskysymyksiin. Normaali lausuntokierrosmenettely.

Suhde talousarvioon: -

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan:

Valtionvarainministeriö.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Monna Airiainen, p. 0295 488 360, säädösvalmisteluvastaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Poliisin reservin toteutettavuutta koskeva esiselvitys

SM016:00/2022; VN/8093/2022

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on arvioida poliisin reservin käyttöön ja perustamiseen liittyviä toiminnallisia seikkoja sekä mahdollisen uudistuksen lainsäädännöllisiä reunaehtoja ja toteuttamiskelpoisuutta. Arvioinnissa tulee hyödyntää aiemmin tehtyä selvitystyötä. Lainsäädännöllisessä tarkastelussa on otettava huomioon rauenneen hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn vaiheet, erityisesti perustuslakivaliokunnan lausunnossaan antamat

valtiosääntöoikeudellisen huomautukset. Esiselvityksen perusteella arvioidaan tarve jatkovalmistelun käynnistämiseksi.

Aikataulu: 14.4. - 30.11.2022.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta vastaa työryhmä, jossa on edustajat sisäministeriön poliisiosastolta, Poliisihallituksesta, puolustusministeriöstä ja Puolustusvoimista.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen työryhmä voi kuulla tarvittaessa asiantuntijoita.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Arvioidaan alustavasti hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Puolustusministeriö.

Yhteyshenkilöt: erityisasiantuntija Heidi Aliranta ja säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta

Tavoite: Poliisin suoritteiden maksullisuudesta säädetään sisäministeriön asetuksella, joka annetaan määräajaksi. Nykyinen poliisin suoritteiden maksullisuudesta annettu sisäministeriön asetus (1191/2021) on voimassa 1.1.2022 - 31.12.2022. Asetus pyritään antamaan kerran vuodessa siten, että se on voimassa seuraavan kalenterivuoden.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunkin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä ja sitä käsitellään poliisiosaston johtamassa pysyvässä työryhmässä. Työryhmä koostuu sisäministeriön ja Poliisihallituksen edustajista.

Osallisuus ja viestintä: Poliisilaitoksille, poliisin valtakunnallisille yksiköille ja Poliisihallituksen yksiköille ja valtakunnallisille erillistoiminnoille lähetetään lausuntopyyntö asetuksen muutostarpeista. Tarvittaessa kuullaan valtiovarainministeriön tai muita

asiantuntijoita. Asetus lähetetään lausunnolle valtiovarainministeriöön. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaalin käytännön mukaan.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön maahanmuutto-osasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Johanna Kari, p. 0295 488 662, suunnittelija Sari Mustila p. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus liikkumis- ja oleskelurajoituksista

SM008:00/2022; VN/6245/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella tarvittavat muutokset liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen liitteisiin 1 ja 3. Lisäksi hankkeessa voidaan valmistella sellaiset asetuksen muita liitteitä koskevat muutokset, joita koskevat esitykset mahdollisesti tulevat vireille hankkeen toimikauden aikana.

Poliisilain (872/2011) 9 luvun 8 §:ssä säädetyn asetuksenantovaltuuden nojalla sisäministeriön asetuksella voidaan rajoittaa erittäin tärkeän toiminnan tai omaisuuden turvaamiseksi taikka ihmisten suojaamiseksi liikkumista tai oleskelua turvattavassa tai suojattavassa kohteessa tai sen ympäristössä kohteesta aiheutuvan tai siihen kohdistuvan vaaran vuoksi taikka kieltää turvallisuutta vaarantavien esineiden tai aineiden tuonti sinne.

Sisäministeriössä käytäntönä on, että aluetta hallinnoiva taho tekee sisäministeriölle perustellun esityksen liikkumisrajoitusasetuksen muuttamisesta (uuden alueen lisääminen, nykyisen alueen poistaminen, nykyisen alueen laajentaminen tai supistaminen). Esityksen jättämiselle ei ole määräaikaa, vaan esityksiä toimitetaan ministeriölle silloin kun tarve rajoitukselle ilmenee. Käytännön syistä asetuksen valmisteluprosessiin pyritään yleensä kokoamaan useampia ministeriölle tehtyjä esityksiä valmisteltavaksi yhdessä hankkeessa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on ohjeistanut ICAO-koodilliset valvomattomat lentopaikat Suomessa ryhtymään toimenpiteisiin vaihtoehtoisten turvatoimien voimaansaatamiseksi Euroopan komission tekemän tarkastuksen ja siinä havaittujen puutteiden johdosta. Useat valvomattomat lentopaikat ovat esittäneet sisäministeriölle liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen (1104/2013) liitteen 1 muuttamista siten, että liikkuminen ja oleskelu olisi jatkossa kiellettyä niiden alueella. Traficomilta saatujen tietojen perusteella esityksiä odotetaan tulevan yhteensä noin 50.

Lisäksi sisäministeriö on saanut Fingrid Oyj:ltä tiedon, että sillä on tarve tehdä esitys liikumis- ja oleskelurajoituksen asettamiseksi ainakin 70 uudelle sähköasemalle. Liikkumis- ja oleskelurajoitusten kohteena olevat Fingrid Oyj:n kantaverkon muuntoasemat ja varavoi-
malaitokset on lueteltu asetuksen liitteessä 3.

Aikataulu: Toimikausi 16.3. - 31.12.2022.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen aikana jokaisesta esityksestä pyydetään lausunto siltä kaupungilta tai kunnalta, jossa kohde sijaitsee, sekä alueen poliisilaitokselta. Lisäksi muille mahdollisille tahoille, joiden oikeuksia esitetty rajoitusalue voi koskea, varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaalin käytännön mukaan.

Suhde talousarvioon: Ei.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetukseen liitteeksi tulevien karttojen hankintakustannukset.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Sanna Leinonen, p.0295 488 458, säädösvalmisteluvastaja Krista Peltonen p. 0294 488 669.

Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta

Tavoite: Valmistellaan vuosittain pysäköintivirhemaksuasetus kuntien tekemien korotusesitysten pohjalta. Asetukseen tehdään myös kuntaliitoksista johtuvat tarpeelliset muutokset.

Aikataulu: Viimeisin sisäministeriön asetus (923/2021) on annettu 9.11.2021 ja se on tullut voimaan 15.11.2021.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Kuntien esityksistä pyydetään tarvittaessa poliisilaitosten lausunnot. Asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Tarkentuu myöhemmin. Säädosvalmisteluavustaja Krista Peltonen p. 0294 488 669.

1.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Asetukset Schengenin tietojärjestelmän (SIS) käytöstä

SM019:00/2019; SMDno-2019-1052

EU-säädös

Asetukset Schengenin tietojärjestelmän käytöstä tulivat voimaan 28.12.2018. Asetukset koskevat:

- Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamista, toimintaa ja käyttöä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä, (EU) 2018/1862
- Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamista, toimintaa ja käyttöä rajatarkastuksissa, (EU) 2018/1861
- Schengenin tietojärjestelmän käyttöä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi, (EU) 2018/1860

Asetusten tavoitteena on tehostaa terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjuntaa, varmistaa turvallisuuden korkea taso kaikkialla EU:ssa sekä edistää muuttoliikkeen hallintaa.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin (616/2019), henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin (639/2019) sekä henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin (650/2019) sisältyy Schengenin tietojärjestelmää koskevia säännöksiä, jotka on tarkistettava vastaamaan uusia asetuksia.

Asetuksista aiheutuu taloudellisia vaikutuksia poliisihallinnossa, maahanmuuttohallinnossa, Rajavartiolaitoksen toimialalla ja ulkoministeriön hallinnonalalla. Täytäntöönpano edellyttää tietojärjestelmämuutoksia, henkilöstön koulutusta ja henkilöresurssilisäyksiä. Kustannukset katetaan osittain EU-rahoituksella.

Kansallinen täytäntöönpano

Lainsäädäntöhanke Schengenin tietojärjestelmää (SIS) koskevien säännösten tarkistamiseksi sisäministeriön hallinnonalalla

(SM019:00/2019, SMDno-2019-1052)

Tavoite: Sisäministeriön hallinnonalan henkilötietolainsäädäntö saatetaan vastaamaan uusia Schengenin tietojärjestelmän käyttöä koskevia asetuksia valmistelemalla tarvittavat muutokset henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin ja henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin. Asetuksista ei ole arvioitu aiheutuvan muita muutostarpeita sisäministeriön valmisteluvastuulla olevaan lainsäädäntöön. Hankkeessa valmistellaan myös henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin tarvittavat muutokset.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi oli 1.10.2019-31.1.2022. Hallituksen esitys (HE 35/2021 vp) annettiin eduskunnalle 18.3.2021. Esityksen käsittely eduskunnassa päättyi 28.6.2022. Säädosmuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti, kun asetusten mukainen SIS-järjestelmän toiminta aloitetaan komission päätöksellä. Lakien voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Organisointi: Hankkeen perusvalmistelua varten perustettiin työryhmä, jossa olivat edustettuina Poliisihallitus, keskusrikospoliisi, sisäministeriön poliisiosasto, sisäministeriön kansallisen turvallisuuden yksikkö, suojelupoliisi, Rajavartiolaitos ja Maahanmuuttovirasto. Jatkovalmistelu toteutetaan virkatyönä sisäministeriössä. Hankkeeseen nimettiin valmistelijat poliisiosastolta, rajavartio-osastolta ja maahanmuutto-osastolta.

Osallisuus ja viestintä: Työryhmä kuuli perusvalmisteluvaiheessa oikeusministeriötä ja muita ministeriöitä, joiden hallinnonaloilla on liittymäkohtia hankkeessa esitettäviin muutoksiin. Lisäksi työryhmä kuuli tietosuojavaltuutetun toimistoa sekä Suomen toimivaltaisia Schengen-viranomaisia. Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin kirjallinen lausuntokierros syksyllä 2020.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Arviointi on toteutettu hankkeen aikana yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hallitusohjelman osioon 3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi sisältyviin tavoitteisiin kuuluu muun muassa turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaan hallitus kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten sekä

lähisuhdeväkivallan vähentämiseen. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia parannetaan ja vahvistetaan viranomaiskäytäntöjä. Lisäksi EU-maiden sisäisen turvallisuuden toimijoiden ja kriisinhallintaoperaatioiden yhteistyötä tuetaan muun muassa hallitsemattoman muuttoliikkeen, terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi.

Schengenin tietojärjestelmään lisättävät ennaltaehkäisevät kuulutukset tukevat osaltaan hallitusohjelman tavoitteita ja parantavat viranomaisten keinoja esimerkiksi lapsiin kohdistuvien rikosten torjumiseen ja haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseen. Asetukset tehostavat jäsenvaltioiden välistä tiedonvaihtoa ja tukevat siten EU-maiden yhteistyötä hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 1-3 (Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä; Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa; Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan).

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö. Oikeusministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ulkoministeriö.

Yhteyshenkilöt: erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, p. 0295 488 379, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

[Lainsäädäntöhanke kehyksen vahvistamisesta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle](#)

EU-säädös

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU)

2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta

Asetusten tavoitteena on varmistaa EU-tason tietojärjestelmien loppukäyttäjien pääsy tietoihin, joita he tarvitsevat tehtäviensä hoitamisessa, mahdollistaa väärän henkilöllisyyden käyttämisen torjunta, helpottaa kolmannen maan kansalaisten henkilöllisyyden tarkistamista sekä nopeuttaa ja virtaviivaistaa lainvalvontaviranomaisten pääsyä muihin kuin ei-lainvalvontatarkoitusta varten perustettuihin järjestelmiin, jos pääsy on tarpeellinen vakavan rikollisuuden ja terrorismin ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja teoista syyttämiseksi. Ehdotuksilla parannetaan Schengenin ulkorajojen hallintaa sekä unionin sisäistä turvallisuutta.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta.

Komission ehdotusten kokonaisvaikutus EU:n budjettiin vuosille 2019–2027 olisi 424,7 miljoonaa euroa.

Asetusten täytäntöönpano aiheuttaa taloudellisia vaikutuksia poliisihallinnossa ja maahanmuuttohallinnossa sekä Rajavartiolaitoksen, Tullin, oikeusministeriön ja ulkoasiainministeriön toimialalla.

EU-tietojärjestelmien kansallista toimeenpanoa ja kehittämistä tuettiin sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) ohjelmakaudella 2014-2020. Komissio osoitti jäsenvaltioille lisärahoitusta EU-tietojärjestelmiin (EES, ETIAS, SIS III ja yleinen ICT-kehittäminen). Suomen osuus lisärahoituksesta oli yhteensä noin 13,3 miljoonaa euroa. EU-rahastoja hyödynnetään rahoituksessa mahdollisuuksien mukaan.

Yhteentoimivuus kuuluu myös ohjelmakaudella 2021-2027 EU:n sisäasioiden rahastojen soveltamisalaan. Sisäasioiden rahastoja uudella kaudella ovat rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusväline (osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa), sisäisen turvallisuuden rahasto sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto. Näistä yhteentoimivuus kuuluu sekä sisäisen turvallisuuden rahastoon että rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälineeseen. Rahastojen ohjelmat ovat parhaillaan komission hyväksyttävänä.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön rajavartiolaitos-osasto ja maahanmuutto-osasto. Muista ministeriöistä liittyy oikeusministeriön, valtiovarainministeriön (Tulli) ja ulkoministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Poliisijohtaja Hannele Taavila, p. 029 548 8568, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

Kansallinen täytäntöönpano

Lainsäädäntöhanke Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta

Hallituksen esitys eduskunnalle (HE 134/2021 vp.) annettiin 23.9.2021.

Esityksessä annetaan poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta täydentävät säännökset toimivaltaisista viranomaisista ja niiden pääsystä EU:n yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon.

Asetuksista aiheutuvia määrärahatarpeita on käsitelty osana julkisen talouden suunnitelman 2022 - 2025 valmistelua sekä osana vuoden 2021 lisätalousarvioiden ja vuoden 2022 talousarvion valmistelua.

Lainsäädäntöhanke rahoitustietodirektiivin täytäntöönpanemiseksi

EU-säädös

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi EU) 2019/1153, säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta.

Kansallinen täytäntöönpano

Lainsäädäntöhanke rahoitustietodirektiivin täytäntöönpanemiseksi

Tavoite: Panna täytäntöön direktiivi sekä tarkastella ja tehdä ehdotukset muiden 4. ja 5. rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon jälkeen havaittujen muutostarpeiden osalta.

Aikataulu: Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 7.10.2021 (HE 163/2021), esityksen käsittely eduskunnassa päättyi 21.6.2022. Säädösmuutosten on tarkoitus tulla voimaan pikimmiten, mutta eräiden pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään esitettävien muutosten osalta muutosten on tarkoitus astua voimaan 1.11.2022.

Organisointi: Hanketta varten perustettavaan työryhmään kutsuttiin edustajat valtiovarainministeriöstä, Tullista, Poliisihallituksesta, keskusrikospoliisista, suojelupoliisista, verohallinnosta, ulosottovirastosta, Etelä-Suomen aluehallintavirastosta, Finanssivalvonnasta ja Suomen Asianajajaliitosta.

Osallisuus ja viestintä: Työryhmä kuuli oikeusministeriötä ja Tietosuojavaltuutetun toimistoa. Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin kirjallinen lausuntokierros. Jatkovalmistelun aikana kuultiin keskeisiä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutettiin hankkeen aikana yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hallitusohjelman mukaan varmistetaan riittävät viranomaisresurssit, parannetaan tiedonvaihtoa ja tehostetaan valvontaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Hankkeen resursointi.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilöt: Poliisijohtaja Hannele Taavila, p. 029 548 8568, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen p. 0295 488 669.

[Komission asetusehdotukset Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta \(Europol\) \(\(EU\) 2016/794\) annetun asetuksen muuttamiseksi ja Schengenin tietojärjestelmän \(SIS\) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä annetun asetuksen \(EU\) 2018/1862 muuttamiseksi](#)

EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi 9.12.2020 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusehdotuksen (COM(2020) 796 final) asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa, Europolin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä rikostutkinnan tueksi ja Europolin roolista tutkimuksessa ja innovoinnissa. Tähän liittyen komissio antoi myös toisen asetusehdotuksen: asetus Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävästä oikeudellisesta yhteistyöstä annetun asetuksen (EU) 2018/1862 muuttamisesta

Europolin tallentamien kuulutusten osalta (COM(2020) 791 final). Komission ehdotusten taustalla on tarve kehittää Europolin toimintaa vastaamaan alati kehittyviin ja monimutkaistuviin turvallisuusuhkiin.

Eduskunnan informointi

U-kirjelmä hyväksyttiin valtioneuvoston yleisistunnossa 25.2.2021.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset:

EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta. Voimassa olevan Europol-asetuksen nojalla on annettu laki Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (214/2017), jota tulee tarpeen mukaan tarkastella. Asetusehdotusten taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset viranomaisten toimintaan on arvioitu tämän hetken tietojen perusteella vähäiseksi. SIS-asetuksen muutosehdotuksessa esitetty jäsenvaltioiden ennakkokonsultointi on uusi menettely ja sille ei ole valmista kanavaa kansallisesti. Menettely tulee tarkentumaan neuvottelujen edetessä ja on mahdollista, että se tulee vaatimaan lainsäädäntömuutoksia tai hallinnollisia järjestelyjä, koska tällaista tehtävää ei ole toistaiseksi minkään viranomaisen toimivaltuuksissa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Vastuuhenkilöinä Kia Vertio ja Hannele Taavila sisäministeriön poliisiosastolta.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Oikeusministeriö tietosuojasioiden kehityksen osalta.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Kia Vertio p. 0295 488 207, poliisijohtaja Hannele Taavila, p. 0295 488 568.

Komission asetusehdotus automaattisesta tietojenvaihdosta poliisiyhteistyössä (Prüm II)

EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi 8.12.2021 ehdotuksen asetukseksi automaattisesta tietojenvaihdosta poliisiyhteistyössä (Prüm II -asetus), jolla muutetaan neuvoston päätöksiä 2008/615/YOS ja 2008/616/YOS, eu-LISAA koskevaa asetusta (EU)2018/1726 sekä EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevia asetuksia (EU)2019/817 ja (EU)2019/818. Annettu ehdotus pohjautuu olemassa olevaan Prüm-kehikkoon ja modernisoi sitä. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa Euroopan unionin sisäistä turvallisuutta parantamalla, virtaviivaistamalla ja helpottamalla jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välistä, mutta myös

Europolin kanssa tehtävää, tiedonvaihtoa rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi.

Eduskunnan informointi

U 9/2022 vp

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset:

EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, jotka eivät pääsääntöisesti edellytä kansallista täytäntöönpanosääntelyä. Tarpeen mukaan tulee tarkastella henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (616/2019) annettua lakia sekä liikenteen palveluista annettua lakia (320/2017).

Komissio arvioi, että järjestelmiä ja tietokantoja koskevat kertaluontoiset investointikustannukset olisivat jäsenvaltiokohtaisesti yhteensä noin 4,4 miljoonaa euroa ja vuosittaiset kustannukset tämän jälkeen yhteensä noin 870 000 euroa. Kulujen kattamiseksi voidaan hakea rahoitusta kansallisista ISF-ohjelmista. Suomelle allokoitu ISF-rahoitus ei kuitenkaan riitä kokonaan kattamaan näitä kuluja, koska rahoitusvälineeseen kohdistuu myös muita vaatimuksia. Kaikkiaan alustavien arvioiden mukaan asetuksen myötä lisääntyvät tehtävät voisivat edellyttää noin kahdenkymmenen henkilötyövuoden lisäystä poliisiin. Edellä kuvattuja kustannusvaikutuksia tulee Suomen osalta arvioida tarkemmin neuvottelujen edetessä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Vastuuhenkilönä Kia Vertio sisäministeriön poliisiosastolta.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön rajavartiolaitos-osasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö sekä oikeusministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö osallistuvat valmisteluun.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Kia Vertio p. 0295 488 374

Komission asetusehdotus: lapsiin kohdistuvan verkkovälitteisen seksuaaliväkivallan torjunta

EU-säädöksen valmistelu

Komissio antoi 11.5.2022 esityksen lainsäädännöksi, jonka tavoitteena on tehostaa lapsiin kohdistuvan verkkovälitteisen seksuaaliväkivallan torjuntaa. Uuden lainsäädäntöinstrumentin myötä komissio panee täytäntöön kesällä 2020 julkaistua EU:n strategiaa lapsiin

kohdistuvan seksuaaliväkivallan torjunnan tehostamiseksi vahvistamalla tähän linkittyvää lainsäädännöllistä viitekehystä.

Eduskunnan informointi

U-kirje annetaan, kun ehdotus on tullut.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset:

EU-asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, jotka eivät pääsääntöisesti edellytä kansallista täytäntöönpanosäätelyä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Vastuuhenkilönä Pekka Vasara sisäministeriön poliisiosastolta.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Oikeusministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö osallistuvat valmisteluun, mahdollisesti myös sosiaali- ja terveysministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Pekka Vasara p. 029 548 8547

Komission direktiiviehdotus varojen takaisin hankinnasta ja menetetyksi tuomitsemisesta

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 25.5.2022 ehdotuksen direktiiviksi varojen takaisin hankinnasta ja menetetyksi tuomitsemisesta (COM(2022) 245 final). Direktiivillä korvattaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (ns. konfiskaatiodirektiivi) ja neuvoston päätös 2007/845/YOS varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämisen ja tunnistamisen (ns. rikoshyötypäätös).

Ehdotettu direktiivi sisältää vähimmäissäännökset rikoshyödyn ja rikoksentekevälaineiden jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta sekä näiden toimenpiteiden kohteena olevan omaisuuden hallinnoinnista. Direktiiviehdotuksessa säädettäisiin myös varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen yhteistyöstä varallisuuden jäljittämisen ja tunnistamisen. Lisäksi direktiiviehdotus sisältäisi säännökset unionin rajoittavien toimenpiteiden täytäntöönpanon tehostamisesta rajoittavien toimenpiteiden rikkomista koskevien rikosten osalta.

Eduskunnan informointi

U-kirjelmä valmistellaan yhdessä oikeusministeriön kanssa.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset:

Täydennetään, kun U-kirjelmä on annettu.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Vastuuhenkilönä Monna Airiainen sisäministeriön poliisiosastolta.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Monna Airiainen p. 0295 488 360

1.1.3 Kansainväliset sopimukset

Valtiosopimus Suomen ja Ruotsin välillä poliisiyhteistyön tehostamisesta raja-alueilla

Sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa toiselle sopimuspuolelle annettava tuki poliisi-tehtävien suorittamiseksi pyynnöstä ja kiiretilanteissa ilman etukäteistä pyyntöä.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriö/kansainvälisten asioiden yksikkö, oikeusministeriö, ulkoministeriö

Kansallinen voimaansaattaminen: Sisäministeriö on asettanut lainsäädäntöhankkeen valmistelemaan hallituksen esityksen Suomen ja Ruotsin välisen raja-alueen poliisiyhteistyöstä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (SM027:00/2021). Hankkeen toimikausi päättyy 31.5.2023.

Yhteyshenkilö: Poliisijohtaja Hannele Taavila, puh 0295 488 56.

1.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet

1.2.1 Kansalliset hankkeet

Poliisimiesten eroamisikäsäntely

Tavoite: Arvioidaan esiselvityshankkeena mahdolliset muutostarpeet poliisin hallinnosta annetussa laissa (110/1992) säänneltyyn poliisimiesten erityiseen eroamisikään suhteessa valtion yleiseen eroamisikäsäntelyyn ja eläkeikäsäntelyyn.

Hallintovaliokunta on poliisimiesten eroamisikäsäätelyä vuonna 2012 muutettaessa antanut lausuman, (HE 64/2012 vp, HaVM 19/2012 vp), jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa tarkkaan poliisin erityisestä eroamisikäsäätelystä luopumisen vaikutuksia ja muutosprosessin toteuttamista sekä ryhtyy tarvittaessa seurantatulosten vaatimiin lainvalmistelu- ja muihin toimenpiteisiin.

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Esiselvityshanke. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus ja viestintä: Mahdollinen hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, p. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.-

Todistajansuojeluohjelmasta annetun lain muuttaminen

Tavoite: Todistajansuojeluohjelmasta annetussa laissa (88/2015) on viittaus kumottuun hallintolainkäyttölakiin, joka tulee päivittää viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen, yhdistetään mahdollisesti muuhun säädöshankkeeseen.

Organisointi: Virkamiesvalmistelu.

Osallisuus ja viestintä: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, p. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Sisäministeriön asetus poliisin virkapuvusta

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on selvittää poliisin virkapuvusta annetun asetuksen muuttamista siten, että poliisin virkapuvun yhteydessä olisi mahdollista käyttää uskonnollisia tunnuksia asetuksessa tarkemmin määritellyin tavoin. Samalla tarkastetaan asetuksen muut päivittämistarpeet.

Aikataulu: Hankkeen asettamisen aikataulu arvioidaan erikseen. Mahdollisen asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 aikana.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Tarvittavia tahoja kuullaan ja osallistetaan. Tarkempi viestintä suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeella arvioidaan olevan vähemmistöryhmien yhdenvertaisuutta ja rekrytointia poliisiin tehtäviin edistävä vaikutus. Hankkeen vaikutukset arvioidaan hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hallitusohjelman mukaan Suomi on entistä tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä: ylläpidämme korkeaa luottamusta viranomaisiin.

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilö: Avoin.

1.3 Vuosina 2023–2024 käynnistyvät hankkeet

1.3.1 Kansalliset hankkeet

Radiolaitteet ja niiden häirintä, arviomuistio

Tavoite: Radiolaitteen eli taajuushäirintälaitteen avulla parannettaisiin poliisin kykyä ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä ennalta estää rikollisuutta.

Hankkeen aikana tulisi selvittää voimassa olevia poliisilain (872/2011) säännöksiä liittyen taajuushäirintälaitteiden käyttöön. Taajuushäirintälaitteella voisi häiritä esimerkiksi kamerajärjestelmiä, rajähteiden laukaisimia, droneja sekä muita rikosten tekemiseen käytettäviä radiolaitteita.

Jos hankkeen lopputuloksena on johtopäätös, että poliisilain toimivaltuudet eivät ole riittäviä, tulee arviomuistioon sisällyttää harkinta toimivaltuussäännöksen sisällöstä.

Aikataulu: Selviää, kun hanke asetetaan.

Organisointi: Asetetaan hanke, jossa edustettuina on sisäministeriön poliisiosaston lisäksi sisäministeriön rajavartio-osasto, oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä Poliisihallitus.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen aikana on kuultava esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijaa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehdot, joilla saavutettaisiin edellä mainittu tavoite, tulee harkita hankkeen aikana.

Mahdollisella lailla tulee olemaan taloudellisia vaikutuksia.

Perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota perustuslain 7 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapautteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen sekä perustuslain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun luottamuksellisen viestin suojaan.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 1 ja 2 (Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä sekä ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa).

Suhde talousarvioon: Mahdollisella lailla tulee olemaan taloudellisia vaikutuksia.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön raja-vartio-osasto, oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö ja Poliisihallitus.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marja-Leena Härkönen, p. 0295 488 297, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Poliisilain muutokset

Tavoite: Arvioidaan Poliisihallitukselta tulleita poliisilain (872/2011) muutostarpeita yksittäisten kysymysten osalta mahdollisuuksien mukaan kokoavassa hankkeessa tai muihin hankkeisiin yhdistämällä.

Aikataulu: Hankkeen/hankkeiden aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen/hankkeiden organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus ja viestintä: Tarkentuu myöhemmin.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Tarkentuu myöhemmin.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Tarkentuu myöhemmin.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Tarkentuu myöhemmin.

Suhde talousarvioon: Tarkentuu myöhemmin.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Tarkentuu myöhemmin.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, p. 0295 488 561, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen

Tavoite: Annetaan uusi laki poliisin hallinnosta ja uusi valtioneuvoston asetus poliisin hallinnosta. Lakia ja asetusta on muutettu niiden voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja ja säädökset vaativat kokonaisuudistuksen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus ja viestintä: Tarkentuu myöhemmin.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Tarkentuu myöhemmin.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön kansallisen turvallisuuden yksikkö.

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, p. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 0295 488 669.

Viihdelaitelain muutokset

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus ja viestintä: Valmisteluun osallistetaan sidosryhmät myöhemmin arvioitavalla tavalla.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitetta 2 (Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa).

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, p. 0295 488 573, suunnittelija Sari Mustila, p. 0295 488 236.

Esiselvityshanke poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain ajantasaistamiseksi

Tavoite: Tavoitteena on selvittää ja arvioida poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (687/2009) toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Tavoitteena on myös tarkastella PTR-yhteistyössä hyödynnettävistä tietojärjestelmistä aiheutuvien kustannusten kohdentumista.

Aikataulu: Aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Organisointi: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen hankkeen asettamista valmisteltaessa. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen käynnistämisestä päätetään esiselvityksen jälkeen. Organisoinnissa otetaan huomioon yhteistyö rajavartio-osaston ja Tullin kanssa.

Osallisuus ja viestintä: Arvioidaan erikseen hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Arvioidaan hankkeen aikana.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 1-3. (Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä; Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa; Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan.)

Suhde talousarvioon: Arvioidaan erikseen hankkeen aikana.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto, kansallisen turvallisuuden yksikkö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilöt: Tarkentuu myöhemmin.

2 Maahanmuutto-osasto

2.1 Käynnissä olevat hankkeet

2.1.1 Kansalliset hankkeet

Lainsäädännön kehittäminen laajamittaiseen maahantuloon varautumiseksi; hallituksen esityksen jatkovalmistelu

SM001:00/2022, VN/34149/2021

Tavoite: Tavoitteena on valmistella lainsäädännön muutokset, joilla lisätään säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annettuun lakiin (116/2002) säännökset, jotka antavat mahdollisuuden kasvattaa tilapäisesti säilöönottokapasiteettia normaaliajan häiriötilanteissa nykyistä nopeammin. Esityksellä tehdään myös tarvittavat muutokset ulkomaalaislakiin (301/2004) sekä henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettuun lakiin (615/2020), jotta Euroopan unionin turvapaikkaviraston (EUAA) tukeen voidaan turvautua. Sääntelyn taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan unionin turvapaikkaviraston perustamisesta

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 31.8.2020–31.3.2022. Samaan hankkeeseen liittyi hallituksen esitys vastaanottolain 12 §:n muuttamisesta (HE 162/2021 vp), joka annettiin eduskunnalle 7.10.2021. Esityksen käsittely eduskunnassa päättyi 2.12.2021. Toisen vaiheen lausuntokierros on toteutettu ajalla 20.1. –17.2.2022. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 21.4.2022 (HE 49/2022). Esityksen käsittely eduskunnassa päättyi 17.6.2022. Lain olisi tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta vastaa lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Valmisteluun osallistuu erityisasiantuntija Sanna Montin samasta yksiköstä. Säädösvalmisteluavustajana toimii Niina Koivunen ohjaus- ja kehittämisyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Sidosryhmiä on kuultu hankkeen aikana. Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunnot. Tiedottaminen on suunniteltu ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säädösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitetta, että maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, rajavartiolaitos-osasto, pelastusosasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola, puh. 0295 488 215

Kansalaisuuslain ja valtioneuvoston kansalaisuudesta annetun asetuksen muuttaminen

SM032:00/2020, SMDno-2020-2166

Tavoite: Kyseessä on kansalaisuutta koskevien säännösten säädöshuollollinen hanke. Hankkeessa valmistellaan muutokset kansalaisuuslakiin (359/2003) ja valtioneuvoston asetukseen kansalaisuudesta (293/2013). Säännöksiä ajantasaistetaan ja selkiytetään esiselvityksen (SM046:00/2019) ja siitä saadun lausuntopalautteen pohjalta. Esiselvityshankkeessa tarkasteltiin sitä, onko kansalaisuutta koskevien säännösten toimivuutta tarpeen parantaa, ja millä tavoin lakia voitaisiin ajantasaistaa ja selkeyttää. Myös oikeuskäytännön kehityksen mahdollisia vaikutuksia säännöksiin arvioitiin.

Aikataulu: Hanke asetettiin 22.10.2020. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 28.4.2022 (HE 64/2022).

Organisointi: Esitys on valmisteltu virkatyönä maahanmuutto-osastolla.

Osallisuus ja viestintä: Sidosryhmiä on kuultu hankkeen aikana. Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunnot ja hankkeesta tiedotettu lausunтовaiheessa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutuksia ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja on arvioitu hallituksen esityksen valmistelun aikana. Arvioinnissa on hyödynnetty esiselvityksestä saatua lausuntopalautetta sekä muilta ministeriöiltä, viranomaisilta ja järjestöiltä kuultaessa saatavia tietoja.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh. 0295 488 626

Hanke kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämisen edistämiseksi

SM034:00/2019

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella tarvittavat säädösmuutokset ulkomaalaislakiin (301/2004) toimeentuloedellytyksen poistamiseksi kansainvälistä suojelua saavien alaikäisten henkilöiden perheenjäsenten oleskeluluvan edellytyksenä. Hankkeessa selvitetään toimeentuloedellytysten vaikutusta pakolaisaseman ja toissijaista suojelua saaneiden perhe-elämän suojaan ja perheenyhdistämisen toteutumiseen. Hankkeessa selvitetään perheenyhdistämiseen liittyviä ongelmia ja arvioidaan muita mahdollisia lainsäädännön muutostarpeita hallitusohjelman mukaisesti ja erityisesti yhdenvertaisuusvaltuutetun kansainvälistä suojelua saaneiden perheenyhdistämistä koskevan, 3.3.2020 julkaistussa selvityksessä ”Lapset ilman perhettä - Kansainvälistä suojelua saaneiden alaikäisten perheenyhdistäminen” esitettyjen suositusten pohjalta.

Aikataulu: Hallituksen esitys annettu eduskunnalle 16.6.2022 (HE 100/2022).

Organisointi: Esitys tehdään virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Hankkeen valmistelusta vastaa erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Valmisteluun osallistuu lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola samasta yksiköstä ja säädösvalmisteluavustaja Tiina Pelkonen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat hallinnonalalla Maahanmuuttovirasto sekä lisäksi ulkoasiainministeriö. Valmisteluun liittyy normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säädösmuutosehdotukset. Vaikutuksia ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja arvioidaan hallituksen esityksen valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelmassa todetaan, että selvitetään perheenyhdistämiseen liittyviä ongelmia sekä kansainvälistä suojaa saavien perheenkokoajiin sovellettavien tulorajojen kohtuullisuutta ottaen huomioon perhe-elämän suoja, lapsen edun toteutuminen ja muissa Pohjoismaissa sovellettavien toimeentuloedellytysten taso ja käytännöt. Toimeentuloedellytyksen

soveltaminen kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella oleskeluluvan saaneisiin alaikäisiin perheenkokoajiin lopetetaan (s. 82).

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Kyllä

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Ulkoministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen, puh. 050 456 0803.

Rajamenettelyn käyttöönottoa koskeva lainsäädäntöhanke

SM010:00/2022, VN/8021/2022

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on selvittää ja arvioida yksityiskohtaisesti tarvittavat säädösmuutokset EU:n turvapaikkamenettelydirektiivin mukaisen rajamenettelyn käyttöön ottamiseksi Suomessa. Hankkeessa selvitetään myös tarvittavat turvaamistoimia koskevat säännökset, jotta ne tukisivat rajamenettelyn käyttöä EU-säännösten edellyttämällä tavalla. Hankkeen tavoitteena on selvitystyön pohjalta valmistella tarvittavat säädösmuutokset ja laatia ehdotus hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain (301/2004) muuttamiseksi.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 15.3.2022-31.3.2023. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 22.6.2022 (HE 103/2022). Lain olisi tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta vastaa erityisasiantuntija Sanna Montin maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Valmisteluun osallistuvat neuvotteleva virkamies Harri Sivula ja johtava asiantuntija Kukka Krüger samasta yksiköstä sekä säädösvalmisteluavustaja Niina Koivunen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta valmistellaan tiiviissä yhteistyössä Maahanmuuttoviraston sekä sisäministeriön poliisiosaston ja rajaosaston kanssa. Hankkeessa kuullaan myös muita sidosryhmiä kuten oikeusministeriötä. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säädösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitetta, että maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea.

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriö/poliisiosasto, sisäministeriö/rajavartio-osasto ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Sanna Montin, puh. 0295 488 314.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevien säännösten tarkistaminen

SM003:00/2022, VN/3493/2022

Tavoite: Hankkeessa toimeenpannaan hallitusohjelmakirjaukset, jotka koskevat ihmiskaupan uhrien auttamisen ja rikosprosessin välistä yhteyttä. Valmistelussa tarkastellaan kirjausten näkökulmasta keskeistä voimassa olevaa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (*vastaanotto-laki*) sääntelyä, ja tehdään lainsäädäntöön tarvittavat muutokset tavoitteiden toteutumiseksi. Lainvalmistelussa voidaan huomioida myös muita tunnistettuja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevan sääntelyn kehittämistarpeita.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 17.2.2022-31.12.2022. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Esitys valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Hankkeen valmistelijat ovat erityisasiantuntija Roope Jokinen (vastuuhenkilö) ja johtava asiantuntija Berit Kiuru maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Säädosvalmisteluavustajana toimii Niina Koivunen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Lainmuutoksia valmistellaan yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston ja Maahanmuuttoviraston kanssa. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asettama ihmiskauppatyöryhmä tukee tarvittavilta osin lainsäädännön valmistelua, minkä lisäksi valmistelun yhteydessä kuullaan tarpeen mukaan myös muita keskeisiä sidosryhmiä. Valmisteluun liittyy normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutuksia ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja arvioidaan hallituksen esityksen valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelman mukaan ihmiskaupan uhrien asemaa parannetaan itse ihmiskaupparikosprosessin etenemisestä riippumatta, ja vastaanottolakiin tehdään tältä osin tarvittavat muutokset.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitetta, että maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea (*Ehkäisemme ilman oleskeluoikeutta maassa olevien hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa sekä heihin liittyvän varjoyhteiskunnan syntymistä*).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Roope Jokinen, puh. 029 5488 362.

Pitkäaikainen viisumi (D) opiskelijoille ja tutkijoille

SM031:00/2021

Tavoite: Hankkeen aikana valmistellaan muutokset ulkomaalaislakiin siten, että jatkossa on mahdollista myöntää maahantuloa varten pitkäaikainen viisumi Suomeen oleskeluluvan saaneelle opiskelijalle ja tutkijalle sekä heidän perheenjäsenilleen. Lainvalmistelussa voidaan huomioida myös muita tunnistettuja pitkäaikaisen viisumin käyttötarkoituksia. Lisäksi hankkeen yhteydessä valmistellaan ulkomaalaislakiin muutokset, jotka mahdollistavat tilapäisten oleskelulupien myöntämisen ulkoministeriön toimesta Suomeen saapuvien diplomaattiperheiden nuorille 20 ikävuoteen asti.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 15.12.2021-30.6.2022. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 16.6.2022 (HE 99/2022).

Organisointi: Hankkeen valmistelijat ovat johtava asiantuntija Berit Kiuru (vastuukäyttökäsitteiden johtaja) ja johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Säädosvalmisteluavustajana toimii Tiina Pelkonen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on asetettu työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii johtava asiantuntija Berit Kiuru sisäministeriön maahanmuutto-osastolta.

Työryhmän jäseniksi ja varajäseniksi on kutsuttu edustajat seuraavista organisaatioista: Maahanmuuttovirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä ulkoministeriö. Valmisteluun liittyy normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säädösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Kyllä

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä ulkoministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Berit Kiuru, puh. 0295 488 283

Ilman oleskeluoikeutta maassa olevia koskeva hanke

SM012:00/2021

Tavoite: Hankkeessa pannaan toimeen laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastaisen toimintaohjelman toimenpide 49. Toimenpiteessä todetaan, että hallitusohjelman mukaisesti kehitetään lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöä sen edistämiseksi, että työllistyneet kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet voivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella. Tässä tarkoituksessa laaditaan selvitys lainsäädäntömuutoksesta koskien muukalaispassin ja tilapäisen oleskeluluvan myöntämistä tapauksissa, joissa ne myönnettäisiin rajoitetuksi ajaksi, jotta henkilö voi matkustaa hankkimaan matkustusasiakirjan oman maansa viranomaisilta, ja tehdään tarvittavat lainsäädäntömuutokset.

Aikataulu: Hanke on asetettu toukokuussa 2021. Matkustusasiakirjavaatimusta ja muukalaispassin myöntämistä koskeva selvitys julkaistiin helmikuussa 2022 (Sisäministeriön julkaisuja 2022:15). Selvityksen perusteella linjataan jatkovalmistelusta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Valmistelu toteutetaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Hankkeen valmistelijat ovat lainsäädäntöneuvos Jutta Gras (vastuuhenkilö) ja johtava asiantuntija Kukka Krüger oikeudellisesta yksiköstä. Säädösvalmisteluavustajana toimii Tiina Pelkonen ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Selvitys on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Maahanmuuttoviraston kanssa. Yhteistyötä on tehty myös poliisiosaston ja Poliisihallituksen kanssa. Lisäksi on kuultu muita asiantuntijoita ja toimijoita kuten keskeisiä kansalaisjärjestöjä. Hallituksen esityksen valmisteluun liittyy normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Helmikuussa 2022 valmistuneessa selvityksessä on arvioitu lainsäädännöllisiä ratkaisuvaihtoehtoja ja esitetty alustavia arvioita esitettyjen muutosten vaikutuksista. Vaikutuksia arvioidaan tarkemmin hallituksen esitystä valmisteltaessa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelmassa todetaan, että lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöä kehitetään sen edistämiseksi, että työllistyneet kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet voivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei

Suhde talousarvioon: Hankkeessa selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jutta Gras, puh. 0295 488650

Ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke

SM024:00/2021

Tavoite: Esiselvityksen tavoitteena on kerätä kattavasti tietoa ja näkemyksiä ulkomaalaislain uudistamista varten. Hankkeessa selvitetään ja arvioidaan kokonaisvaltaisesti ulkomaalaislain muutostarpeet.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 27.10.2021-31.3.2023.

Organisointi: Selvitys valmistellaan virkatyönä sisäministeriön maahanmuutto-osastolla. Tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan hankkeessa hyödynnetään ulkopuolisia selvityksiä sekä valtioneuvoston yhteistä selvitys- ja tutkimustoimintaa (VN TEAS). Hankkeelle on asetettu seurantaryhmä, jossa on edustajat ulkoministeriöstä, oikeusministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, Maahanmuuttovirastosta, Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistosta ja tutkijayhteisöstä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa on laadittu viestinnän ja sidosryhmätyön suunnitelma sekä osallisuussuunnitelma. Näitä suunnitelmia päivitetään hankkeen edetessä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa suunnitellaan eri vaikutuslajien arviointitarpeita ja -tapoja varsinaista uudistustyötä varten.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Ulkomaalaislain kokonaisuudistusta koskeva kirjaus ehdotetaan sisällytettäväksi seuraavaan hallitusohjelmaan. Uudistustyö aloitettaisiin erillisen hankkeen toimesta seuraavalla hallituskaudella.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto, liittyy useiden muiden ministeriöiden toimialoihin. Hankkeen seurantarvymässä ovat mukana ulkoministeriö, oikeusministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilöt: lainsäädäntöjohtaja Riitta Koponen, p. 0295 488 610

Hanke automaattisen päätöksenteon käyttöönottamiseksi Maahanmuuttovirastossa

SM025:00/2022

Tavoite: Selvitetään ja toteutetaan lainsäädännön muutostarpeet automaattisen päätöksenteon käyttöönottamiseksi Maahanmuuttovirastossa.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 8.6.2022—31.3.2023. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022. Hanke on riippuvainen automaattista päätöksentekoa koskevan yleislainsäädännön valmistelun aikataulusta (hanke OM021:00/2020 automaattista päätöksentekoa koskevan hallinnon yleislainsäädännön valmistelemiseksi).

Organisointi: Esitys valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Hankkeen valmistelijat ovat erityisasiantuntija Anu Polojärvi (vastuuhenkilö) ja johtava asiantuntija Tuuli Tuunanen maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Säädosvalmisteluavustajana toimii Tiina Pelkonen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Osallisuus ja viestintä: Valmistelu toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosaston sekä Maahanmuuttoviraston kanssa. Valmisteluun liittyy normaali kuumismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säädösmuutosehdotukset. Vaikutuksia ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja arvioidaan hallituksen esityksen valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hanke edistää osaltaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteita hallinnon ja yhteiskunnan digitalisaatiosta sekä työperusteisten oleskelulupahakemusten nopeasta ja sujuvasta käsittelystä.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitetta, että maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea.

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Anu Polojärvi, p. 0295 488 237.

2.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Komission ehdotukset menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)467 lopullinen] sekä komission muutettu ehdotus [COM(2020) 611 final]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii varmistamaan nopean ja samalla korkealaatuisen menettelyn kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelemiseksi. Ehdotus pohjautuu nykyiseen menettelydirektiiviin, joka ehdotetaan muutettavaksi asetukseksi, jotta menettelyt olisivat jäsenvaltioissa jatkossa nykyistä yhdenmukaisempia. Ehdotuksen mukaan

hakijalle annettaisiin nykyistä paremmin tietoja hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä turvapaikkamenettelystä. Tämän perusteella hakijalle voi aiheutua nykyistä vakavampia kielteisiä seuraamuksia, kuten hakemuksen hylkääminen, jos hakija laiminlyö yhteistyövelvoitteen eikä edistä asiansa selvittämistä. Menettelyn väärinkäytön torjuntaan annetaan nykyistä tehokkaampia keinoja. Ehdotukseen sisältyy entistä lyhyempiä ja uusia määräaikoja hakemusten käsittelylle. Välineitä menettelyn tehostamisessa ovat rajamenettely ja nopeutettujen menettelyjen sekä turvallisten maiden käsitteiden nykyistä yhdenmukaisempi käyttö. Palautuksen ollessa mahdollinen ensimmäiseen turvapaikkamaahan tai turvalliseen kolmanteen maahan, hakemus voidaan jättää sisällöltään tutkimatta. Turvallisen alkuperämaan ollessa kyseessä hakemus voidaan käsitellä nopeutetussa menettelyssä. Asetusehdotuksen liitteenä on ehdotus turvallisista alkuperämaista, turvallisten kolmansien maiden osalta ehdotusta luetteloksi ei ole vielä saatu.

Ehdotus on osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtäävää seitsemän ehdotuksen kokonaisuutta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Menettelyasetuksen osalta käsittely jäi neuvostovaiheeseen. Komissio antoi syyskuussa 2020 maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonantonsa liitteenä muutetun ehdotuksen menettelyasetukseksi, jossa ehdotetaan mm. jäsenvaltioille tietyissä tilanteissa pakollista rajamenettelyä sekä turvapaikka- ja paluupäätöksen tekemistä samaan aikaan.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016 ja U-jatkokirjelmä 13.4.2018. Uutta muutettua ehdotusta koskevat U-jatkokirjelmät on annettu 12.11.2020 sekä 24.11.2021.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisi- ja rajavartio-osasto sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Sanna Montin, puh. 0295 488 314

Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)466 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (jäljempänä määritelmäasetus) sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii entisestään yhdenmukaistamaan yhteisiä edellytyksiä, joilla tunnustetaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt, sekä yhtenäistämään turvapaikkapäätöksentekoa eri puolilla EU:ta. Jäsenvaltioiden viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon suojelua myönnettäessä ja pakolais- tai toissijaisen suojeluaseman lakkaamisarvioinnissa yhteinen analyysi ja ohjeistus. Kansainvälistä suojelua annetaan vain niin kauan, kun vainoon tai vakavaan haittaan perustuvat syyt ovat olemassa. Kansainvälistä suojelua saavien edelleen liikkumista unionin alueella pyritään estämään. Kansainvälistä suojelua saavien oikeuksia harmonisoidaan edelleen ja perheenjäsenyyden ulottuvuutta laajennetaan. Kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen kannustimia vahvistetaan. Komissio ehdottaa, että ehdotuksen pohjana oleva nykyinen määritelmädirektiivi muutetaan asetuksen muotoon.

Ehdotus on osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtävästä seitsemän ehdotuksen kokonaisuudesta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Komission syyskuussa 2020 antaman uuden maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonannon myötä varmistui, että ehdotuksen käsittelyä jatketaan siitä, mihin edellisellä lainsäädäntökaudella jäätiin. Määritelmäasetuksen osalta käsittely jäi trilogivaiheeseen.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016. U-jatkokirjeet on annettu 21.4.2017 ja 13.9.2017.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislakia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Muutamien muiden ministeriöiden hallinnonala (sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö).

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Mirka Eirola, puh. 0295 488 383

Komission ehdotus turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevaksi asetukseksi

Komission ehdotus KOM(2020) 610 lopullinen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta sekä neuvoston direktiivin 2003/109/EY ja ehdotetun asetuksen (EU) XXX/XXX [turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto] muuttamisesta.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksella korvattaisiin voimassa oleva vastuunmäärittämisasetus 603/2013. Ehdotuksella luotaisiin muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden yhteinen eurooppalainen hallintakehys, joka pohjautuisi kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden hallinnassa, yhtenäiseen poliittiseen lähestymistapaan sekä yhteisvastuun (solidaarisuus) ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteisiin ja kolmansien valtioiden kanssa tehtävään yhteistyöhön paluuta ja takaisinottoa koskevissa kysymyksissä.

Ehdotus sisältää säännökset, joiden perusteella määritellään kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio. Vastuuperusteita ehdotetaan tarkennettavaksi ja vastuuperusteiksi ehdotetaan lisättäväksi tutkintotodistus tai muu opintoja osoittava todistus. Perheenjäsenyyteen perustuvaa vastuuta laajennetaan hakijan sisaruksiin. Ehdotuksella parannetaan mahdollisuuksia määrittää tämä yksi valtio tehokkaasti ja nopeasti sekä selkiytetään hakijan oikeuksia ja velvollisuuksia prosessissa.

Ehdotuksella myös luotaisiin etsintä- ja pelastustilanteiden jälkeisiä rantautumistilanteita sekä muuttoliikkeen painetilanteita varten uusi yhteisvastuumekanismi (solidaarisuusmekanismi), jonka puitteissa rantautumisvaltiolle sekä paineen alla olevalle jäsenvaltiolle annettaisiin sen tarvitsema tuki. Tukimuotoina tulisivat kyseeseen sisäiset siirrot, paluun tukijärjestelyt ja muut toimet, joiden tarkoituksena on vahvistaa jäsenvaltioiden valmiuksia muuttoliikkeen hallitsemiseksi käytännössä.

Ehdotus Vastuunmäärittämisasiasetusta koskeva uudistus oli osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähdännyttä seitsemän ehdotuksen kokonaisuutta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Kyseisen asetuksen uudistamisen osalta käsittely jäi neuvostovaiheeseen. Komissio antoi syyskuussa 2020 maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonantonsa liitteenä se antoi uuden, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevan asetusehdotuksen (KOM(2020) 610 lopullinen). Samalla komissio ilmoitti vetävänsä pois vuonna 2016 antamansa vastuunmäärittämisasiasetuksen uudistamista koskeneen ehdotuksensa KOM(2016) 270 lopullinen.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016. U-jatkokirjelmä on annettu 28.3.2018.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn ja hakijoiden jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonalat, eniten oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö, valtioneuvoston kanslia ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 248.

[Komission ehdotus asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa uudeksi kriisimekanismia koskevaksi asetukseksi](#)

Komission ehdotus KOM(2020) 613 lopullinen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa.

EU-säädöksen valmistelu:

Komissio antoi syyskuussa 2020 maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonantonsa liitteenä ehdotuksen uudeksi asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa (KOM(2020) 613 lopullinen).

Ehdotus liittyy kiinteästi ehdotukseen asetukseksi turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta (COM(2020)610, 23.9.2020) sekä muutettuun ehdotukseen asetukseksi kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (COM(2020)611, 23.9.2020). Ehdotus täydentää lainsäädännöllistä kehystä poikkeuksellista kriisitilannetta koskevilla erityisillä säännöksillä, jotka täydentävät yhteisvastuumekanismia sekä normaaliajan menettelyjä.

Ehdotuksen tavoitteena on varmistaa, että uudella turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskevalla asetuksella luotu yhteisvastuumekanismi kykenee vastaamaan asianmukaisesti sääntöjenvastaisesti saapuneiden henkilöiden suuresta määrästä aiheutuneeseen kriisiin. Asetusehdotuksella mukautetaan turvapaikka- ja paluumenettelyitä sekä yhteisvastuumekanismia koskevia säännöksiä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot kykenevät vastaamaan sellaisiin kriisitilanteisiin, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa sekä kansalliseen turvapaikkajärjestelmämme toimivuuteen, että yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmän toimivuuteen. Lisäksi ehdotuksen tavoitteena on tarjota jäsenvaltioille mahdollisuus poiketa tietyistä turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmää koskevista määräajoista sellaisessa ennakoimattomassa, ylivoimaisen esteen tilanteessa, jolla on merkittäviä vaikutuksia järjestelmän toimivuuteen. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi COVID-19 aiheuttama maailmanlaajuinen pandemiatilanne.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä U 61/2020 on annettu 12.11.2020.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotus aiheuttaa tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislain (301/2004) kansainvälistä suojelua koskevia säännöksiä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö, valtioneuvoston kanslia ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta

Komission ehdotus (KOM (2016) 468 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamista koskevien puitteiden luomiseksi (asetus uudelleensijoittamisesta).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii parantamaan suojelun tarpeessa olevien ihmisten laillista ja turvallista pääsyä jäsenvaltioiden alueelle ja vähentämään laajamittaista laitonta maahanpääntuloa. Ehdotuksella pyritään myös yhtenäistämään jäsenvaltioiden uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn käytännöt luomalla toiminnalle yhteiset säännöt. Ehdotus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan hyväksyä ja panna täytäntöön kansallisia uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn järjestelyjä, sikäli kuin ne eivät vaaranna ehdotetun asetuksen mukaisten unionin tavoitteiden saavuttamista. Ehdotuksessa määritellään uudelleensijoitettavien henkilöiden valinta- ja poissulkemiskriteerit. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioita tuetaan taloudellisesti kutakin uudelleensijoitettavaa ja humanitaarisen maahanpääsyn kautta otettavaa henkilöä kohden silloin kun sijoittaminen tapahtuu ehdotetun asetuksen mukaisesti.

Ehdotus on osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtäävää seitsemän ehdotuksen kokonaisuutta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Komission syyskuussa 2020 antaman uuden maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonannon myötä varmistui, että ehdotuksen käsittelyä jatketaan siitä, mihin edellisellä lainsäädäntökaudella jäätin. Uudelleensijoittamista koskevan ehdotuksen käsittely jäi trilogivaiheeseen.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016 ja U-jatkokirjelmä annettiin 2.6.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislakia. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartio-osasto, ulkoministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Mirka Eirola, puh. 0295 488 383

Komission ehdotukset Eurodac-järjestelmän uudistamiseksi

Komission ehdotus KOM (2016) 272 lopullinen Eurodac-järjestelmän perustamisesta sormenjälkien vertailua varten kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi, laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä (uudelleenlaadittu) (Eurodac-asetus)

ja

Komission muutettu ehdotus KOM (2020) 614 lopullinen Eurodac-järjestelmän perustamisesta biometrinen tietojen vertailua varten asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta] ja asetuksen (EU) XXX/XXX [uudelleensijoittamisasetus] tehokkaaksi soveltamiseksi, laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnistamiseksi sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja Europolin esittämistä, Eurodac-tietoihin lainvalvontatarkoituksessa tehtäviä vertailuja koskevista pyynnöistä ja asetusten (EU) 2018/1240 ja (EU) 2019/818 muuttamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Komissio ehdottaa asiakirjassa KOM (2016) 272 lopullinen nykyisen Eurodac-asetuksen soveltamisalan laajentamista niin, että jäsenvaltiot voisivat tallentaa ja hakea Eurodac-rekisteristä myös sellaisten kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tietoja, jotka eivät ole hakeneet kansainvälistä suojelua ja jotka oleskelevat EU:n alueella laittomasti. Biometristä tunnistajärjestelmää laajennetaan niin, että jäsenmaille tulee velvollisuus sormenjälkien ottamiseen kaikista sormista ja kasvokuvien ottamiseen yli 6-vuotiailta turvapaikanhakijoilta, kolmannen maan kansalaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä. Pyrkimyksenä on parantaa maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten

mahdollisuuksia tunnistaa unionin alueella laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset tai turvapaikanhakijat ilman, että tietoja tarvitsee pyytää toiselta jäsenvaltiolta erikseen. Järjestelmän tietoja voidaan käyttää myös terrorismirikosten sekä muiden rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Biometrinen tunnistetietojen tallentamisen alaikärajan laskeminen auttaa lasten tunnistamista sellaisissa tilanteissa, joissa he joutuvat erilleen vanhemmistaan. Käsitteilyn yhteydessä ehdotukseen on tehty useita muutosehdotuksia koskien muun muassa lainvalvontaviranomaisten rekisteriin pääsyn yksinkertaistamista ja uudelleensijoitettavien henkilöiden Eurodaciin rekisteröintiä.

Muutettu ehdotus pyrkii uudistamaan järjestelmää nykyaikaiseksi muuttoliikkeen hallinnan tietokannaksi osana EU:n tietojärjestelmien kokonaisuutta. Uudistus mahdollistaisi erityisesti parempien tilastotietojen saamisen mm. turvapaikanhakijoiden määrästä hakemusten määrän sijaan. Järjestelmä tukisi edelleen kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta vastuussa olevan valtion määrittämistä. Tässä tarkoituksessa hakijasta rekisteröityjä tietoja ehdotetaan täydennettäväksi tilanteissa, jotka liittyvät vastuun määrittämiseen. Järjestelmään luotaisiin myös uusi tietojen talletusluokka henkilöille, jotka nousevat maihin etsintä- ja pelastusoperaation (SAR) jälkeen. Ehdotukseen sisältyy myös säännöksiä, joiden tavoitteena on tukea sisäisten siirtojen toteutusta ja vastuuvaltion määräämistä näissä tilanteissa. Lisäksi ehdotus sisältää tarvittavat muutokset, joiden avulla Eurodac voi toimia osana EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskehystä. Siitä, että Eurodac on osa tätä kehystä, säädetään tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevan asetuksen 2019/818 1 artiklassa. Vuonna 2016 annettu ehdotus oli osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtäävää seitsemän ehdotuksen kokonaisuutta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Kyseisen asetuksen osalta käsittely jäi trilogivaiheeseen. Komissio antoi syyskuussa 2020 maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonantonsa liitteenä yllä kuvatun muutetun ehdotuksen Eurodac-asetukseksi (KOM (2020) 614 lopullinen), joka täydentää vuonna 2016 annettua ehdotusta. Vuoden 2016 ehdotuksen osalta trilogineuvotteluja jatketaan saavutetun neuvottelutuloksen pohjalta.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016, U-jatkokirjelmät on annettu 2.12.2016, 1.3.2017 ja 27.4.2017. Uutta muutettua ehdotusta koskeva U-jatkokirjelmä UJ 39/2020 vp on annettu 12.11.2020.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella on joitain taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartio-osasto sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 248

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista

Komission ehdotus (KOM (2016) 465 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (vastaanottodirektiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksella pyritään vähentämään edelleen liikkumista hakijalle asetetulla velvollisuudella oleskella tietyllä alueella ja velvollisuuden rikkomisesta seuraavilla muutoksilla vastaanottopalveluihin. Luvattoman edelleen liikkumisen tai pakenemisen estämiseksi ehdotukseen sisältyy myös uusi säilöönottoperuste.

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajajärjestelmää koskevia säännöksiä on tarkoitus yhdenmukaistaa ja ehdotuksessa säädetään määräajasta edustajan määräämiselle.

Hakijoiden kotoutumismahdollisuuksia ja taloudellista omatoimisuutta on tarkoitus yhtenäistää asettamalla yhteiset aikarajat työnteko-oikeuden alkamiselle ja vahvistamalla hakijoiden oikeus yhdenvertaiseen kohteluun suhteessa jäsenvaltion kansalaisiin työelämässä.

Ehdotus on osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen tähtäävää seitsemän ehdotuksen kokonaisuutta, jonka käsittely jäi kesken edellisellä lainsäädäntökaudella. Komission syyskuussa 2020 antaman maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonannon myötä varmistui, että ehdotuksen käsittelyä jatketaan siitä, mihin edellisellä lainsäädäntökaudella jäätiin. Vastaanottodirektiivin käsittely jäi trilogivaiheeseen.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016. U-jatkokirje annettiin 30.6.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti lakia kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartio-osasto sekä eräiden muiden ministeriöiden hallinnonala, erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Marja Avonius, puh. 0295 488 668.

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi

Komission ehdotus (KOM (2018) 634 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (paluudirektiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksella on tarkoitus tehostaa palauttamista perusoikeuksia, erityisesti palauttamiskiellon periaatetta kunnioittaen. Ehdotuksella pyritään varmistamaan turvapaikka- ja palauttamismenettelyjen välinen yhtenäisyys.

Palauttamispäätösten tekemistä ja niitä koskevaa muutoksenhakua tehostettaisiin. Ehdotukseen sisältyi palauttamismenettelyä yksinkertaistava rajamenettely, jota sovellettaisiin paluuvaihteen alaisiin kolmansien maiden kansalaisiin, joiden kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä.

Ehdotus sisältää puitteet laittomien muuttajien ja kansallisten viranomaisten väliselle yhteistyölle sekä vapaaehtoiselle paluulle. Komissio ehdottaa tehokkaampia välineitä palauttamisten hallinnolliseen käsittelyyn sekä säilöönnoton tehokkaampaa käyttöä palauttamisten täytäntöönpanon tukemiseksi.

Komissio antoi 12.9.2018 ehdotuksen paluudirektiivin uudistamiseksi (KOM (2018) 634 lopullinen). Direktiivistä saavutettiin Romanian puheenjohtajuuskaudella neuvoston osittainen yleisnäkemyks, jonka ulkopuolelle jäi rajamenettelyä koskeva sääntely. Euroopan parlamentin vastuuvaiokunta LIBE ei muodostanut kantaansa direktiivistä ennen parlamenttivaaleja. Komission syyskuussa 2020 antaman maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita koskevan tiedonannon myötä varmistui, että paluudirektiiviä koskevat neuvottelut lainsäätäjien kesken aloitetaan komission aiemman ehdotuksen pohjalta Euroopan

parlamentin muodostettua siihen kantansa. Rajamenettelyä koskeva sääntely on kuitenkin siirretty menettelyasetukseen sen muutosehdotuksen mukaisesti (ks. edellä).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.10.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaa tarpeen muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislain maasta poistamista ja turvaamistoimia koskevia säännöksiä. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoitivastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Niina Lääperi, puh. 0295 488 283.

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta

Komission ehdotus (KOM (2022) 650 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksen tavoitteena on luoda nykyistä vaikuttavampi EU:n pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema, erityisesti vahvistamalla pitkään oleskelleiden oikeutta liikkua ja työskennellä muissa jäsenvaltioissa. Ehdotuksella pyritään vahvistamaan pitkään oleskelleiden ja heidän perheenjäsentensä oikeuksia. Pyrkimyksenä on helpottaa pitkään oleskelleen aseman saamista ja edistää kiertomuuttoa. Lisäksi pyritään varmistamaan tasa-puoliset toimintaedellytykset EU:n pitkäaikaisen oleskeluluvan ja kansallisten pysyvien oleskelulupien välillä.

Komissio antoi 27.4.2022 ehdotuksen pitkään oleskelleita koskevan direktiivin (2003/109/EY) uudistamiseksi osana osaajapakettia ('Skills and talent' package). Pakettiin sisältyi myös ns. yhdistelmälapadirektiivin (2011/98/EU) uudelleenlaatiminen ja tiedonanto, jossa esitetään uusi lähestymistapa kunnianhimoiseen ja kestäväan EU:n lailliseen maahanmuuttopolitiikkaan.

Eduskunnan informointi: Ehdotuksesta on annettu U-kirjelmä eduskunnalle 8.7.2022 (U 57/2022).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaa tarpeen muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislain säännöksiä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Berit Kiuru, puh. 0295 488 283

[Komission ehdotus \(KOM \(2022\) 890 lopullinen\) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeen ja turvapaikanhaun välineellistämistilanteissa](#)

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksen tavoitteena on parantaa unionin jäsenvaltioiden mahdollisuuksia vastata Schengenin rajäsäännöstössä (muutettu) määriteltyyn muuttoliikkeen välineellistämisen tilanteisiin inhimillisellä, asianmukaisella ja ihmisarvoa kunnioittavalla tavalla.

Nyt ehdotetuilla toimilla vastattaisiin tilanteeseen, jossa välineellistämistarkoituksessa hyödynnettävät kolmannen maan kansalaiset ovat jo EU:n ulkorajavaltioiden rajanylityspisteellä tai alueella. Ehdotuksessa on kyse jäsenmaiden sisällä toteutettavista toimenpiteistä, joilla täydennetään diplomaattisia ja muita ulkoisia toimia, joita unionissa voidaan toteuttaa välineellistämistilanteeseen vastaamiseksi. Ehdotus siten täydentää ja vahvistaa maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistamiseen tähtäävää säädöskokonaisuutta.

Tarkoituksena on turvata yksilön mahdollisuus hakea kansainvälistä suojelua, saada hakemus käsiteltyä asianmukaisessa menettelyssä ja palautuskiellon kunnioittaminen. Samalla annettaisiin valtiolle mahdollisuus tehokkaasti hallita sen alueelle muuttoliikkeen välineellistämisen seurauksena suuntautunutta äkillistä maahantulon tilannetta. Jäsenvaltioiden viranomaiset tarvitsevat myös aikaa resurssiensa uudelleenjärjestelmiseen sekä hakemusten käsittelyvalmiuden ja vastaanottokapasiteetin lisäämiseen. Toimia voitaisiin toteuttaa myös EU:n virastojen tuella.

Jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta ottaa ehdotuksessa kuvattuja toimia käyttöön, vaan se voi välineellistämistilanteessa harkintansa mukaan pyytää komissiolta tätä mahdollisuutta.

Eduskunnan informointi: Ehdotuksesta on annettu U-kirjelmä eduskunnalle 21.2.2022 (U 15/2022).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotus aiheuttaa tarpeen muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislain säännöksiä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Rajavartio-osasto, poliisiosasto.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Kukka Krüger, puh. 0295 488 270

2.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet

2.2.1 Kansalliset hankkeet

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuodelle 2023

Tavoite: Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta on voimassa vuoden 2022 loppuun. Uusi asetus tulee saattaa voimaan vuoden 2023 alusta, jotta Maahanmuuttoviraston suoritteista voidaan periä maksu. Hankkeen tehtävänä on laatia ehdotus sisäministeriön asetukseksi. Hankkeen puitteissa toteutetaan mahdollisista lainsäädäntömuutoksista johtuvat maksuasetuksen muutokset vuodelle 2022. Asetusluonnokseen tulee liittää perustelumuuistio raha-asiainvaliokunnan käsittelyä varten.

Aikataulu: Hanke asetettiin keväällä 2022. Asetus annetaan syksyllä 2022 ja asetus tulee voimaan 1.1.2023.

Organisointi: Hanke tehdään virkatyönä. Asetus valmistellaan maahanmuutto-osastolla. Lisäksi asetusta valmistellaan Maahanmuuttoviraston maksullisten suoritteiden puitesopimuksen ohjausryhmässä, jossa on edustajat valtiovarainministeriöstä, ulkoministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöstä, Maahanmuuttovirastosta sekä sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosastolta. Maahanmuutto-osaston edustajat toimivat ohjausryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen keskeiset sidosryhmät ovat Maahanmuuttovirasto, valtiovarainministeriö, ulkoministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö. Sidosryhmät ovat edustettuina ohjausryhmässä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetuksella on taloudellisia vaikutuksia. Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuuden omakustannusvaikutusten arviointi on olennainen osa asetuksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan:

Suhde SM:n konsernistrategiaan: 4. Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Katja Kaukonen, p. 0295 488 675

3 Pelastusosasto

3.1 Käynnissä olevat hankkeet

3.1.1 Kansalliset hankkeet

Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen

SM036:00/2017; SMDno-2017-2100

Tavoite: Uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007) ja lakiin liit-
tyvä asetustasoinen sääntely. Nykyinen laki on annettu vuonna 2007, mutta lain ja ase-
tusten sisältö on pääosin 1990-luvulta. On myös selvennettävä lain suhdetta raken-
nusten palo- ja käyttöturvallisuutta sekä tuoteturvallisuutta koskeviin muihin EU-sää-
döksiin. Lisäksi on tarkistettava henkilörekistereitä koskevan sääntelyn riittävyys sekä
muutoksenhakusäännökset.

Aikataulu: Hanke asetettu 1/2018. Lausuntokierros 27.6.-19.9.2022, ruotsinkielinen 8.7.-
19.9.2022 ja samanaikaisesti EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely. Hallituk-
sen esitys annetaan vuonna 2023.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi ja yli-insinööri
Jaana Rajakko. Valmistelun tueksi on asetettu työryhmä, jossa on edellisten lisäksi henkilöt
Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta.

Osallisuus ja viestintä: Sääntely kohdistuu paloturvallisuuslaitteiden valmistajiin,
maahantuojiin ja myyjiin sekä toiminnanharjoittajiin, jotka asentavat, huoltavat ja
tarkastavat laitteita. Valvontaviranomaisena on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.
Valmistelun aikana on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan
toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelun kautta.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Nykyiseen sääntelyyn verrattuna useat muu-
tokset ovat luonteeltaan teknisiä tai sääntelyä täsmentäviä. Vaikutusten arvioinnissa pai-
nopiste on yritysvaikutuksissa, ja arvioinnissa hyödynnetään työ- ja elinkeinoministeriön
sääntelytaakkalaskuria.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Paloturvallisuuslaitteiden sääntelyn tarkoituksena on, että tuotteet ovat käyttötarkoitukseensa sopivia ja turvallisia käyttää ja että laitteiden asennus-, huolto- ja tarkastustyöt tehdään asianmukaisesti. Toimivat ja tarkoituksenmukaiset paloturvallisuuslaitteet edistävät ihmisten ja yhteisöjen kykyä ehkäistä onnettomuuksia ja toimia niiden sattuessa.

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Liittyy ympäristöministeriön (rakennusten palo- ja käyttöturvallisuus ja rakennustuotteet) ja työ- ja elinkeinoministeriön (tuoteturvallisuus ja markkinavalvonta) toimialoihin.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432.

Pelastuslain uudistaminen esiselvityksen pohjalta

SM019:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella hallituksen esitys, jolla uudistetaan pelastuslaki kokonaisvaltaisen selvityksen pohjalta. Kyseessä on pelastuslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, jossa toteutetaan kiireelliset ja välttämättömät muutokset pelastuslakiin.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.9.2021-30.9.2022. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Hankkeelle on asetettu lainsäädäntöjohtajan johdolla toimiva projektiryhmä ja sen valmistelu jaetaan osakokonaisuuksiin (jaostot), joille määritellään vastuuvalmistelijat. Hankkeen ohjausryhmänä toimii pelastusosaston johtoryhmä ja seurantaryhmänä sidosryhmistä koostuva pelastustoimen johtajakokous. Päävalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa sekä valmistelija lainsäädäntöneuvos Annika Parsons ja johtava asiantuntija Linda Viitala, joiden toimesta laaditaan projektiryhmän työn pohjalta hallituksen esitys pelastuslain muuttamisesta.

Osallisuus ja viestintä: Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 8.4.-20.5.2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Määritelty osana hallituksen esitystä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hallitusohjelman mukaan uudistetaan pelastuslaki kokonaisvaltaisen selvityksen pohjalta.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hankkeella tavoitellaan, että ihmiset, omaisuus ja ympäristö olisivat turvassa.

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen esiselvityksen pohjalta

SM035:00/2020

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on arvioida esiselvityksen pohjalta hätäkeskustoiminnasta annetun lain suhdetta kansallisen ja EU:n tietosuojasääntelyn vaatimuksiin, hätäkeskustietojärjestelmää käyttävien viranomaisten tehtävien ja toimivaltuuksien tarpeenmukaista kokonaisuutta ja keskinäistä vastuunjakoa, hätäkeskustietojärjestelmää käyttämiseen, rekisterin ylläpitoon sekä vastuunjakoihin liittyviä muutostarpeita sekä hätäkeskustoiminnasta annetun lain ja hätäkeskustoimintaan liittyvien lakien muita muutostarpeita.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.1.2021-31.12.2021. Lausuntokierros keväällä 2022. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2022. Lain voimaantulo 2023-2024 (arvio).

Organisointi: Hanke on asetettu esiselvityksen pohjalta. Virkatyö, vastuuvastavalmistelijana lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, muut valmistelijat johtava asiantuntija Linda Viitala, erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, hätäkeskusylitarkastaja Juha-Veli Frantti ja erityisasiantuntija Teemu Luukko. Valmistelun tueksi on asetettu työryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Hallituksen esitys luonnoksesta laaja lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hankkeella tavoitellaan, että ihmiset, omaisuus ja ympäristö olisivat turvassa.

Suhde talousarvioon: on

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Poliisi-osasto, rajavartiolaitos-osasto ja sosiaali- ja terveysministeriö. Liityntä myös liikenne- ja viestintäministeriön alan lainsäädäntöön.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279.

Pelastuslain 40 §:n ja 48 §:n muuttaminen

SM034:00/2020

Tavoite: Pelastuslakiin tehdään muutoksia mm. BSS-direktiivin 97 artiklan johdosta sekä ulkoisten pelastussuunnitelmien täsmentämiseksi. BSS-direktiivin 97 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta luoda järjestelmä säteilyvaaratilanteiden hallintaa varten. Lisäksi pelastuslaki ja sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista täsmennetään yhtäaikaaisesti Vaarallisten aineiden kuljetusta (VAK) koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen kanssa.

Aikataulu: 1.1.2021-31.12.2021. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 24.3.2022 (HE 31/2022). Lain voimaantulo 2022 ja 2023.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvastavalmistelijana lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, muut valmistelijat johtava asiantuntija Mirja Palmen, ja erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeessa kuullaan tarpeellisia yhteistyötahoja ja asiantuntijoita. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279, johtava asiantuntija Mirja Palmen p. 02954 88426 erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen p. 02954 88425 ja suunnittelija Sari Mustila, p 02954 88236.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen palvelutasopäätöksestä

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus, jossa säädetään palvelutasopäätösten sisällön perusteista, rakenteesta ja seurannasta sekä aluehallintoviraston suorittamasta arvioinnista. Pelastustoimen järjestämislain 6 §:n 4 momentissa on asiaa koskeva asetuksenantovaltuus.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetuksen tulee olla voimassa 1.1.2023.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa, muut valmistelijat pelastusylitarkastaja Rami Ruuska.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422.

Sisäministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus, jossa säädetään hyvinvointialueen seurannan vähimmäistietosisällöstä; hyvinvointialueen selvitykseen tulevista tiedoista; ajankohdasta, jolloin selvitys on toimitettava sisäministeriölle ja aluehallintovirastolle; tiedoista, joiden tulisi sisältyä aluehallintovirastojen asiantuntija-arviointiin sekä ajankohdasta, johon mennessä aluehallintovirastojen asiantuntija-arviot on toimitettava sisäministeriölle. Säädos perustuu pelastustoimen järjestämislain 13 §:n 3 momenttiin ja 14 §:n 4 momenttiin.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetuksen tulee olla voimassa 1.1.2023.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvastavalmistelijat hallitusneuvos Ilpo Helismaa, muut valmistelijat neuvotteleva virkamies Tiina Snellman.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422.

Sisäministeriön asetus hyvinvointialueen pelastustoimen omavalvonnasta

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus, jossa säädetään omavalvontaohjelman yleisestä sisällöstä ja laatimisesta. Säädos perustuu pelastustoimen järjestämislain 16 §:n 4 momenttiin.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvastavalmistelijat johtava asiantuntija Linda Viitala, muut valmistelijat erityisasiantuntija Teija Mankkinen.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299.

Valtioneuvoston asetus pelastustoimen neuvottelukunnasta

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus, jossa säädetään neuvottelukunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja jaostoista. Säädös perustuu pelastustoimen järjestämislain 9 §:n 3 momenttiin.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetus on tarkoitus saattaa voimaan 1.1.2022.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelijä johtava asiantuntija Linda Viitala, muut valmistelijat neuvotteleva virkamies Tiina Snellman.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299.

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

SM020:00/2021

Tavoite: Pelastustoimen järjestämislain 14 §:n 2 momentin mukaan valtakunnallisen asiantuntija-arvion kokoamisesta vastaavasta aluehallintovirastosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtakunnallisen arvion kokoamisesta vastaava aluehallintoviraston tehtävänä olisi koota ja yhteensovittaa edellä mainitut hyvinvointialueiden ja

aluehallintovirastojen arviot ja laatia niiden perusteella valtakunnallinen asiantuntija-arvionsa pelastustoimen toimivuudesta. Asetuksella on tarkoitus säätää, mille aluehallintovirastolle valtakunnallisen arvion kokoaminen määrätään ja tätä valmistelijat arvioivat.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetuksen tulee olla voimassa 1.1.2023.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelija johtava asiantuntija Linda Viitala, muut valmistelijat neuvotteleva virkamies Tiina Snellman.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299.

[Valtioneuvoston asetus pelastustoimen tehtävien kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin](#)

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella valtioneuvoston asetus, jossa säädetään valtakunnalliset ja alueellisista tilanne- ja johtokeskusjärjestelyistä ja muusta pelastustoiminnan johtamisen edellytyksenä olevasta erityisvalmiudesta. Pelastustoimen järjestämislain 5 §:n 3 momentissa on asiaa koskeva asetuksenantovaltuus.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetus on tarkoitus saattaa voimaan 1.1.2024.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa, muut valmistelijat pelastusylitarkastaja Rami Ruuska.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422.

Sisäministeriön asetus kootun tehtävän kustannusten jakamisen perusteista sekä koottuun tehtävään sisältyvien palvelujen ja muiden toimenpiteiden korvausperusteista

SM020:00/2021

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus. Asetus liittyy pelastustoimen tehtävien kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin annetun valtioneuvoston asetuksen valmisteluun. Hankkeen tavoitteena on valmistella sisäministeriön asetus, jossa säädetään kootun tehtävän kustannusten jakamisen perusteista sekä koottuun tehtävään sisältyvien palvelujen ja muiden toimenpiteiden korvausperusteista.

Aikataulu: 1.9.2021-31.12.2022. Asetus on tarkoitus saattaa voimaan 1.1.2024.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelijä hallitusneuvos Ilpo Helismaa, muut valmistelijat yksikön johtaja Pasi Ryyänen.

Osallisuus ja viestintä: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422.

Sisäministeriön asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

SM036:00/2017

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) uudistamisen yhteydessä uudistetaan myös lakiin liittyvä asetustasoinen sääntely. Asetuksessa säädettäisiin paloilmoittimien ja automaattisen sammutuslaitteiston toiminnallisista vaatimuksista ja toteutuksen dokumentoinnista. Samassa asetuksessa säädettäisiin pelastuslain nojalla laitteiston haltijan velvoitteista koskien laitteiston toimintakunnossa pitämistä.

Aikataulu: Asetusluonnoksen lausuntokierros ja EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely keväällä 2023. Asetus annetaan uuden lain vahvistamisen jälkeen.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi ja yli-insinööri Jaana Rajakko.

Osallisuus ja viestintä: Osana lain valmistelua on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Sisältyy hallituksen esityksen valmisteluun.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liittyy ympäristöministeriön toimialaan (rakennusten palo- ja käyttöturvallisuus).

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432, ja yli-insinööri Jaana Rajakko, p. 02954 88435.

Sisäministeriön asetus käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöistä

SM036:00/2017

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) uudistamisen yhteydessä uudistetaan myös lakiin liittyvä asetustasoinen sääntely. Asetuksessa säädettäisiin käsisammuttimien tarkastukseen ja huoltoon sisältyvistä toimenpiteistä.

Aikataulu: Asetusluonnoksen lausuntokierros ja EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely keväällä 2023. Asetus annetaan uuden lain vahvistamisen jälkeen.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat yli-insinööri Jaana Rajakko ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi.

Osallisuus ja viestintä: Osana lain valmistelua on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Sisältyy hallituksen esityksen valmisteluun.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liittyy työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan (painelaitteiden sääntely).

Yhteyshenkilöt: Yli-insinööri Jaana Rajakko, p. 02954 88435, ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432.

Sisäministeriön asetus käsisammuttimista

SM036:00/2017

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) uudistamisen yhteydessä uudistetaan myös lakiin liittyvä asetustasoinen sääntely. Asetuksessa säädettäisiin eurooppalaista standardia täydentävät kansalliset vaatimukset käsisammuttimien ominaisuuksille ja merkinnöille sekä käsisammuttimeen kiinnitettävän käyttö- ja huolto-ohjeen sisällölle.

Aikataulu: Asetusluonnoksen lausuntokierros ja EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely keväällä 2023. Asetus annetaan uuden lain vahvistamisen jälkeen.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat yli-insinööri Jaana Rajakko ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi.

Osallisuus ja viestintä: Osana lain valmistelua on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Sisältyy hallituksen esityksen valmisteluun.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Yli-insinööri Jaana Rajakko, p. 02954 88435, ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432.

Sisäministeriön asetus tehdasvalmisteisista tulisijoista

SM036:00/2017

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) uudistamisen yhteydessä uudistetaan myös lakiin liittyvä asetustasoinen sääntely. Asetuksessa säädettäisiin tulisijan käytöturvallisuudesta sekä tuotteen mukana toimitettavien tietojen ja ohjeiden sisällöstä eurooppalaisiin tuotestandardeihin perustuen.

Aikataulu: Asetusluonnoksen lausuntokierros ja EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely keväällä 2023. Asetus annetaan uuden lain vahvistamisen jälkeen.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat yli-insinööri Jaana Rajakko ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi.

Osallisuus ja viestintä: Osana lain valmistelua on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Sisältyy hallituksen esityksen valmisteluun.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liittyy ympäristöministeriön toimialaan (rakennustuotteiden sääntely).

Yhteyshenkilöt: Yli-insinööri Jaana Rajakko, p. 02954 88435, ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432.

Sisäministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta

SM036:00/2017

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) uudistamisen yhteydessä uudistetaan myös lakiin liittyvä asetustasoinen sääntely. Voimassa oleva asetus on annettu pelastuslain ja pelastustoimen laitteista annetun lain nojalla. Uusi asetus annettaisiin pelastuslain nojalla ja siinä säädettäisiin rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta sekä poistumisreittien opasteiden ja valaistuksen toimintakunnossa pitämiin liittyvät vaatimukset.

Aikataulu: Asetusluonnoksen lausuntokierros ja EU:n teknisiä määräyksiä koskeva ilmoitusmenettely keväällä 2023. Asetus annetaan syksyllä 2023.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi ja yli-insinööri Jaana Rajakko.

Osallisuus ja viestintä: Osana lain valmistelua on järjestetty kolme keskustelutilaisuutta, joihin osallistui alan toimijoita yrityksistä ja järjestöistä. Lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liittyy ympäristöministeriön toimialaan (rakennusten palo- ja käyttöturvallisuus).

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, p. 02954 88432, ja yli-insinööri Jaana Rajakko, p. 02954 88435.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta

SM022:00/2022

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on päivittää asetus vastaamaan hyvinvointialueuudistuksen myötä tapahtuvia muutoksia. Pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille pelastusviranomaisen henkilökorttien tilaamisesta hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle vastaavaksi tahoksi tulee säätää hyvinvointialueen viranhaltija 1.1.2023 lukien. Valmistelun yhteydessä arvioidaan myös muut mahdolliset tekniset tarkistustarpeet.

Aikataulu: Asetushanke on asetettu 2.5.2022, määräaika 31.10.2022. Muutokset saatetaan voimaan vuoden 2023 alusta lukien.

Organisointi: Virkamiesvalmistelu, vastuuvalmistelijä johtava asiantuntija Linda Viitala.

Osallisuus ja viestintä: Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299.

Valtioneuvoston asetus Palosuojelurahastosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

SM015:00/2022

Tavoite: Pelastustoimen järjestäminen siirtyy kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Palosuojelurahastosta annetun asetuksen 4 §:ssä säädetään Palosuojelurahaston hallituksen kokoonpanosta. Sen mukaan hallitukseen kuuluu mm. kuntien keskusjärjestön edustaja. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sääntelyä tulee tältä osin muuttaa. Pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille kuntien keskusjärjestön sijaan edustajaksi rahaston hallitukseen tulisi säätää hyvinvointialueiden edustaja 1.3.2023 lukien uuden hallituksen aloittaessa toimintansa.

Aikataulu: Asetuksen tulee olla voimassa 1.3.2023.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelija johtava asiantuntija Linda Viitala

Osallisuus ja viestintä: Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

3.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen osana esteettömyysdirektiivin täytäntöönpanoa

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on toimeenpanna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882 tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (*esteettömyysdirektiivi*) ja tehdä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) muutokset esteettömyysdirektiivin yleiseen hätänumeroon liittyvien vaatimusten mukaisesti. Myös hätätekstiviestin rekisteröintivelvoitteesta luovutaan.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi oli 16.8.2021-28.6.2022. Lausuntokierros vuoden vaihte 2021- 2022. Hallituksen esitys annettu eduskunnalle sosiaali- ja terveysministeriön johdolla 7.4.2022 (HE 41/2022 vp). Lain on tarkoitus tulla voimaan 28.2.2025.

Organisointi: Valmistelu tehty osana sosiaali- ja terveysministeriön vetoista esteettömyysdirektiivin toimeenpanoa 10.5.2021 alkaen. Työryhmä valmistelee uuden yleislain tuotteille ja ne palvelut, jotka voidaan luokitella digitaalisiksi palveluiksi, täydennetään lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) alle. Sisäministeriö valmistelee hallituksen esitykseen hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutokset hätäviestien vastaanottamisesta ja esteettömyyteen liittyvistä toiminnallisista vaatimuksista. Myös hätätekstiviestin rekisteröintivelvoitteesta luovuttaisiin. Virkatyö, vastuuvalmistelijat lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, muut valmistelijat hätäkeskusylitarkastaja Juha-Veli Frantti.

Osallisuus ja viestintä: Hallituksen esitys luonnoksesta laaja lausuntokierros sosiaali- ja terveysministeriön vetovastuulla.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: on (JTS 2023-2026)

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Liityntä myös liikenne- ja viestintäministeriön alan lainsäädäntöön.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279.

3.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet

3.2.1 Kansalliset hankkeet

Ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

Tavoite: Sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista muutetaan yhtäaikaaisesti vaarallisten aineiden kuljetusta (VAK) koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksesta johtuen. Asetuksessa määriteltäisiin nykyiset vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävät ratapihat ja asetukseen lisättäisiin kyseisten ratapihojen karttakuvat. Kyseisten ratapihojen verkonhaltijoiden olisi toimitettava sisäinen pelastussuunnitelma tai vaarallisten aineiden kuljettamisesta annetun lain mukainen muu vastaavat asiat sisältävä suunnitelma

pelastuslaitokselle ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista tai päivittämistä varten, kun sisäinen pelastussuunnitelma on laadittu tai päivitetty.

Aikataulu: Asetus annetaan syksyllä 2022 ja asetukset voimaan yhtä aikaa VAK -lain voimaan tulon kanssa vuoden 2023 alussa.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelijat lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, muut valmisteijat johtava asiantuntija Mirja Palmen.

Osallisuus ja viestintä: Valmistelussa järjestetään lausuntokierros pelastuslain 40 ja 48 §:n muutosta koskevan hallituksen esityksen kanssa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: Liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279, johtava asiantuntija Mirja Palmen p. 02954 88426.

Hätäkeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Tavoite: Hätäkeskustoiminnasta annetun lain sääntelykokonaisuutta täydennettäisiin muuttamalla valtioneuvoston asetusta hätäkeskustoiminnasta. Hätäkeskuslaitoksen tukipalveluja sekä muita tehtäviä ja muiden viranomaisten avustamista koskeva sääntely päivitetään vastaamaan nykytilaa. Hätäkeskuslaitoksen johtaja muutettaisiin muotoon Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja, vastaamaan hätäkeskuslakiin esitettyä muutosehdotusta

Aikataulu: 1.1.2021-31.12.2023. Asetus annetaan sen jälkeen, kun hätäkeskuslain muutokset on hyväksytty eduskunnassa vuoden 2022/2023 vaihteessa ja asetukset saatetaan voimaan yhtä aikaa hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutosten kanssa 2023-2024 (arvio).

Organisointi: Virkatyö, vastuuvalmistelijat lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, muut valmisteijat johtava asiantuntija hätäkeskusylitarkastaja Juha-Veli Frantti.

Osallisuus ja viestintä: Asetusmuutos hätäkeskuslain muutoksia koskevan hallituksen esitysluonnoksen mukana laaja lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategian: Hankkeella tavoitellaan, että ihmiset, omaisuus ja ympäristö olisivat turvassa.

Suhde talousarvioon: on

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Poliisi-osasto, rajavartiolaitos-osasto ja sosiaali- ja terveysministeriö. Liityntä myös liikenne- ja viestintäministeriön alan lainsäädäntöön.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279.

Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella uusi sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista nykyisen asetuksen (1292/2021) voimassaolon päättyessä vuoden 2022 lopussa.

Aikataulu: Hankkeen asettaminen 9/2022. Lausuntokierros 10/2022. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Organisointi: Virkatyö, valmistelija johtava asiantuntija Tanja Ulvinen.

Osallisuus ja viestintä: Asetusluonnoksesta pyydetään lausunto Pelastusopistolta ja valtiovarainministeriöltä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa toteutettavat muutokset ovat pääasiassa teknisiä ja niiden vaikutukset ovat vähäisiä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, p. 02954 88696, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on muuttaa pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annettua sisäministeriön asetusta (507/2011) siten, että virka-asematunnuksiin liittyvä virkanimikesääntely muutetaan sukupuolineutraaliksi ja virkanimikkeitä koskevaa sääntelyä tarkistetaan muutoinkin tarpeen mukaan. Asetusta voidaan samassa yhteydessä päivittää mahdollisesti ilmenevien tarpeiden mukaan muutoinkin.

Aikataulu: Hanke asetetaan vuoden 2022 lopulla.

Organisointi: Virkamiesvalmistelu, vastuuvalmistelija johtava asiantuntija Tanja Ulvinen.

Osallisuus ja viestintä: Valmistelussa järjestetään lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaa: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Tanja Ulvinen, p. 02954 88299.

3.3 Vuosina 2023–2024 käynnistyvät hankkeet

3.3.1 Kansalliset hankkeet

Pelastuslain kokonaisuudistus sekä laki henkilötietojen käsittelyssä pelastustoimesta

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella kokonaan uusi pelastuslaki ottaen huomioon vuonna 2021 valmistunut pelastuslain uudistamista koskeva esiselvitys (VN/6185/2021) ja esiselvityksen perusteella jo toteutetut pelastuslain osauudistukset.

Tavoitteena on pelastuslain ohella myös valmistella erillinen laki henkilötietojen käsittelystä pelastustoimessa, johon siirrettäisiin nykyisen pelastuslain 13 luvun salassapitovelvollisuutta, tiedonsaantioikeutta ja henkilörekistereitä koskevat säännökset ajantasaistettuina ja tarpeellisin osin täydennettyinä.

Aikataulu: Pelastuslain uudistamishanke sekä hanke laiksi henkilötietojen käsittelystä pelastustoimessa asetetaan uuden hallituskauden alussa syyskuussa 2023. Perusvalmistelu vuoden 2024 loppuun mennessä, hallituksen esitys kevätistuntokaudella 2025 ja uudet lain voimaan 1.1.2026.

Organisointi:

1) Pelastuslain uudistamishanke: Vastuuvalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa. Muut valmistelijat lainsäädäntöneuvos Annika Parsons ja johtava asiantuntija Linda Viitala.

2) Laki henkilötietojen käsittelystä pelastustoimessa -hanke. Vastuuvalmistelija lainsäädäntöneuvos Annika Parsons. Valmisteluun osallistuu myös erityisasiantuntija Tanja Ulvinen.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeita varten asetetaan tarpeelliset työryhmät ja ohjausryhmät. Osallisuus ja viestintä suunnitellaan tarkemmin hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: avoinna

Suhde SM:n konsernistrategiaan: avoinna

Suhde talousarvioon: avoinna

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: kyllä (väestönsuojelu ja siihen varautuminen)

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, p. 02954 88422, lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

Pelastustoimen koulutusuudistuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset

Tavoite: *Pelastusalan koulutuksen kehittämishankkeen* loppuraportin (sisäministeriön julkaisu 8/2018) ja siitä saatujen lausuntojen pohjalta sisäministeriö käynnistää vuonna 2020 *Pelastustoimen koulutuksen uudistamishankkeen*. Pelastustoimen koulutusjärjestelmää uudistetaan vastaamaan kansallisia tarpeita ja työssä otetaan huomioon sisäministeriön

3.2.2020 vuosiksi 2020–2021 käynnistämä *Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeen* (SMDno-2020-208) työn tulokset.

Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishanke on asetettu 11.11.2020. Uudistamishankkeessa valmistellaan järjestelmätason tarkistukset pelastustoimen valtakunnalliseen koulutusjärjestelmään, koulutusohjelmiin, tutkintoihin sekä rahoitukseen vuoden 2022 loppuun mennessä.

Edellä kerrotun työn linjausten tultua määritellyksi käynnistetään vuoden 2022 lopussa/ vuoden 2023 alussa säädösvalmistelu Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) ja Pelastusopistosta annetun valtioneuvoston asetuksen (658/2006) sekä mahdollisten muiden säädösten muuttamiseksi tarpeellisilta osin. Pelastustoimen ammatilliseen tutkintoon johtavasta koulutuksesta, koulutusohjelmista ja niissä suoritettavista tutkinnoista säädetään Pelastusopistosta annetussa laissa annetun valtuutuksen pohjalta valtioneuvoston asetuksella. Pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus on Poliisiammattikorkeakoululla siten kuin siitä erikseen säädetään.

Samassa yhteydessä arvioidaan Pelastusopistosta annetun lain muu uudistamistarve ja käynnistetään koulutushankeuudistuksen yhteydessä tai siitä erillään mahdollinen lain kokonaistarkistus.

Aikataulu: Säädöshankkeen asettaminen vuoden 2022 lopussa tai vuoden 2023 alussa Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishankkeen työn valmistuttua. Säädöshankkeen aikataulu ja laajuus tarkentuu myöhemmin.

Organisointi: Työryhmä/virkatyö, vastuuvalmistelijä lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, toinen valmistelija johtava asiantuntija Linda Viitala

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan säädöshankkeen käynnistämisen yhteydessä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan Pelastusalan koulutuksen uudistushankkeessa ja tarpeellisin osin myös lainsäädäntöhankkeessa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Strategian mukaan hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon ja osaamista kehitetään strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti.

Suhde talousarvioon: kyllä (koulutuksen rahoitusjärjestelmän mahdolliset muutokset)

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan:

poliisiosasto (pelastusalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkinnonanto-oikeus on Poliisiammattikorkeakoululla)

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, p. 02954 88279, johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669

Palosuojelurahastosta annetun lain uudistaminen

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on arvioida ja toteuttaa lain päivittämistarve koskien muun muassa palosuojelumaksun maksuunpanoa koskevia aikatauluja sekä ulkomaisen maksuvelvollisen velvollisuutta ilmoittaa asiamies palosuojelumaksun suorittamista varten. Hankkeen aikana tulee selvittää, mitä tahoja maksuvelvollisuus koskee ja mistä vakuutusluokista palosuojelumaksua tulisi kerätä.

Aikataulu: Hanke asetetaan keväällä 2023.

Organisointi: Työryhmä. Vastuuvalmistelija johtava asiantuntija Linda Viitala ja valmisteluun osallistuu erityisasiantuntija Tanja Ulvinen.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

Valtioneuvoston asetus yhteistyöstä ja suunnitelmista väestönsuojeluun varautumisessa

Tavoite: Valmistellaan asetus, jossa säännellään väestönsuojeluun varautumisessa tarvittavasta yhteistyöstä ja suunnitelmista.

Aikataulu: Hanke asetetaan vuonna 2022.

Organisointi: Virkatyö, valmistelijat varautumisjohtaja Jussi Korhonen ja hallitusneuvos Ilpo Helismaa.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Turvallisuuden tunne on korkea; ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa.

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja puolustusministeriö.

Yhteyshenkilö: Varautumisjohtaja Jussi Korhonen, p. 02954 88289.

Sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella uusi sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista nykyisen asetuksen (1293/2021) voimassaolon päättyessä vuoden 2023 lopussa.

Aikataulu: Hankkeen asettaminen 8/2023. Lausuntokierros 10/2023. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Organisointi: Virkatyö, valmistelija erityisasiantuntija Tanja Ulvinen.

Osallisuus ja viestintä: Asetusluonnoksesta pyydetään lausunto Häätäkeskuslaitokselta, valtiovarainministeriöltä ja sisäministeriön poliisiosastolta.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeessa toteutettavat muutokset ovat pääasiassa teknisiä ja niiden vaikutukset ovat vähäisiä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

Tasavallan presidentin asetus pelastustoimen ansiomitaleista

Tavoite: Pelastustoimeen liittyviä ansiomerkkejä ovat paloristi ja väestönsuojelun ansiomitalit. Paloristejä on myönnetty 1940-luvulta lukien vain runsaat 200 kappaletta ja jatkosakin pelastustoimen ylimmän kunniamerkin myöntämisperusteet on tarkoituksenmukaista pitää tiukkoina. Väestönsuojelun ansiomitalien myöntöperusteena tulisi olla ansioituminen väestönsuojeluun varautumisessa ja sodanaikaisessa väestönsuojelussa. Pelastustoimeen tulisivin perustaa uusi pelastustoimen ansiomitali paloristin alapuolelle ja oheen. Pelastusosasto on tilannut heraldikolta piirustukset uusiksi pelastustoimen 1. luokan (kullattu) ja 2. luokan (hopeinen) ansiomitaleiksi, joista annettaisiin tasavallan presidentin asetus pelastustoimen ansiomitaleista. Ensimmäiset pelastustoimen ansiomitalit voitaisiin myöntää esimerkiksi maaliskuun alussa 2025 pelastusosaston täyttäessä 50 vuotta.

Aikataulu: Asetushanke käynnistetään vuoden 2023 lopulla ja asetus saatetaan voimaan vuoden 2025 alusta lukien.

Organisointi: Virkatyö, vastuuvastavalmistelijana johtava asiantuntija Linda Viitala.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, säädösvalmisteluavustaja Krista Peltonen, p. 02954 88669.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on selvittää pelastustoimen virkapuvusta ja pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen (507/2011) muuttamista siten, että pelastustoimen virkapuvun yhteydessä olisi mahdollista käyttää uskonnollisia tunnuksia asetuksessa tarkemmin määritellyin tavoin. Samalla tarkastetaan asetuksen muut päivittämistarpeet.

Aikataulu: Hankkeen asettamisen aikataulu arvioidaan erikseen. Mahdollisen asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 aikana.

Organisointi: Virkatyö.

Osallisuus ja viestintä: Asetusluonnoksesta pyydetään lausunto pelastuslaitoksilta, pelastusalan järjestöiltä sekä eri uskonnollisilta yhteisöiltä. Tarkempi viestintä suunnitellaan hanketta asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hankkeella arvioidaan olevan vähemmistöryhmien yhdenvertaisuutta ja rekrytointia pelastustoimen tehtäviin edistävä vaikutus. Hankkeen vaikutukset arvioidaan hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hallitusohjelman mukaan Suomi on entistä tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä: ylläpidämme korkeaa luottamuksen viranomaisiin ja vahvistamme sitä niillä, joilla se on heikko.

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Linda Viitala, p. 02954 88299, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, p 02954 88236.

4 Rajavartio-osasto

4.1 Käynnissä olevat hankkeet

4.1.1 Kansalliset hankkeet

Rajaturvallisuuden ylläpitämistä koskevan sääntelyn tarkistaminen

SM026:00/2022, VN/17729/2022

Tavoite: Hankkeen tarkoituksena on tarkistaa rajaturvallisuuden ylläpitämistä koskevaa lainsäädäntöä normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumiseksi ja vastaamiseksi. Hanke on jatkoa 15.7.2022 voimaan tulleille rajavartiolain muutoksille (HE 94/2022 vp).

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 11.4.–31.12.2022. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2023.

Organisointi: Säädosmuutokset valmistellaan virkatyönä rajavartio-osastolla.

Osallisuus ja viestintä: Valmistelun aikana kuullaan sidosryhmiä tarkoituksenmukaisin tavoin.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: 3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 2 ja 3. (Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa; Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan)

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto.

Yhteyshenkilöt: lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, p. 0295 421 608.

Rajavartiolaitokseen palvelussuhteessa olevan virkamiehen ulkomaanedustuksen korvauksista annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttaminen

SM021:00/2022, VN/11536/2022

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on yhtenäistää Rajavartiolaitoksen ulkomaankorvausjärjestelmää vastaamaan aiempaa laajemmin ulkoministeriön ulkomaankorvausjärjestelmää. Tavoitteena on, että rajavalvonta-asiantuntijan tehtävään sekä vastaavaan kansainväliseen asiantuntijatehtävään määrätyt Rajavartiolaitoksen virkamiehet olisivat mahdollisimman yhdenvertaisessa asemassa muiden ulkomaille lähetettyjen valtion virkamiesten kanssa.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 20.5.–1.10.2022. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.10.2022.

Organisointi: Asetusmuutos valmistellaan sisäministeriön rajavartio-osastolla virkatyönä. Vastuuvalmistelijana toimii ylitarkastaja Noora Märijärvi, ja valmisteluun osallistuu ylitarkastaja Elisa Kumpula. Säädosvalmisteluavustajana toimii osastosihteeri Hanna Kauppinen.

Osallisuus ja viestintä: Lausuntokierros järjestettiin 4.7.–15.8.2022. Lausuntoja pyydettiin ulkoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköiltä sekä Julkisten ja hyvinvointialojen liitolta (JHL ry), Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitolta (MPHL ry), Päälystöliitolta, Rajaturvallisuusunionilta, Suomen Konepäälystöliitolta (SKL ry) ja Upseeriliitolta. Edellä mainittuja Rajavartiolaitoksessa toimivia henkilöstöjärjestöjä kuultiin myös yhteistoimintamenettelyn puitteissa elokuussa 2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia arvioidaan hankkeen aikana. Muutokset edistäisivät virkamiesten yhdenvertaisuutta.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ulkoministeriö.

Yhteyshenkilöt: ylitarkastaja Noora Märijärvi, p. 0295 421 612

Rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 48 §:n muuttaminen

SM028:00/2022, VN/19576/2022

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on, että rajavartijan peruskurssin opiskelija voitaisiin rajaturvallisuuden häiriötilanteissa sekä niihin varautumista varten valmiutta tehostettaessa ja kohotettaessa määrätä määräaikaisesti rajavartiomieheksi ilman toisen kotimaisen kielen tyydyttävän kielitaitotason osoittamista. Rajavartiolaitoksella olisi siten edellä mainituissa tilanteissa mahdollisuus käyttää lisähenkilöstöä, jolla on tehtävien suorittamisen edellyttämät rajavartiomiehen toimivaltuudet.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 5.7.–31.12.2022. Tarkoituksena on, että asetusmuutos tulisi voimaan syksyn 2022 aikana.

Organisointi: Asetusmuutos on valmisteltu sisäministeriön rajavartio-osastolla virkatyönä. Vastuuvalmistelijana toimii lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus. Valmisteluun osallistuvat ylitarkastaja Noora Märijärvi ja henkilöstöasiantuntija, majuri Jani Miettinen. Säädösvalmisteluavustajana toimii osastosihteeri Hanna Kauppinen.

Osallisuus ja viestintä: Lausuntokierros järjestetään elo-syyskuussa 2022.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: 3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 2 ja 3. (Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa; Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan)

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: ylitarkastaja Noora Märijärvi, p. 0295 421 612

4.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpano-hankkeet

Älykkäät rajat -hanke

EU-säädökset

1) Rajanylitystietojärjestelmä (EES)

Rajanylitystietojärjestelmää koskeva asetus (EU) 2017/2226 tuli voimaan 29.12.2017. EES-järjestelmän tarkoituksena on rekisteröidä sähköisesti jäsenvaltioiden alueella lyhytaikaiseen oleskeluun oikeutettujen kolmansien maiden kansalaisten henkilötiedot sekä maahantulo- ja maastalähtöajat ja -paikat ja laskea heidän sallitun oleskelunsa kesto. Järjestelmän käyttö aloitetaan komission myöhemmin päättämänä ajankohtana.

2) Schengenin rajasäännösten muutos

Asetus (EU) 2017/2225 sisältää EES-asetuksen edellyttämät muutokset Schengenin rajasäännöstöön, ja se tuli voimaan 29.12.2017. Asetusta sovelletaan EES-järjestelmän käyttöönottopäivästä alkaen.

3) Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS)

Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän perustamista koskeva asetus (EU) 2018/1240 tuli voimaan 9.10.2018. ETIAS-järjestelmä on viisumivapaiden kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettu ennakkorekisteröitymisjärjestelmä, jonka avulla pyritään selvittämään ennakolta Schengenin rajasäännöstössä määriteltyjen maahantuloedellytysten täyttymistä, tehostamaan rajatarkastuksia ja tukemaan Schengenin tietojärjestelmälle asetettuja tavoitteita. Järjestelmän käyttö aloitetaan komission myöhemmin päättämänä ajankohtana.

4) ETIAS-pääsyn edellytykset

ETIAS-järjestelmän käyttöönottoon liittyen on annettu kolme asetusta ((EU) 2021/1150, (EU) 2021/1151 ja (EU) 2021/1152), joilla vahvistetaan edellytykset pääsulle muihin EU:n tietojärjestelmiin ETIAS-järjestelmän tarkoituksia varten.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Älykkäät rajat hankkeeseen liittyen kansallisessa lainsäädännössä on tarpeen antaa täydentäviä säännöksiä toimivaltaisista viranomaisista ja kansallisista yhteyspisteistä. Lisäksi henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä on tarkistettava. Asetukset edellyttävät muutoksia rajavartiolaitokseen (578/2005), henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin

(639/2019), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin (616/2019), henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin (650/2019), ulkomaalaislakiin (301/2004) ja sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin (672/2002).

EES- ja ETIAS-järjestelmien käyttöönotto aiheuttaa taloudellisia vaikutuksia usealla eri hallinnonalalla. Järjestelmien käyttöönotto edellyttää tietojärjestelmämuutoksia, henkilöresurssi- ja materiaalisäyksiä sekä henkilöstön koulutusta. Kustannukset katetaan osittain EU-rahoituksella. Kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. ETIAS-järjestelmän käyttöönotto voi aiheuttaa taloudellisia vaikutuksia myös liikenteenharjoittajille.

Kansallinen täytäntöönpano

Rajanylitystietojärjestelmästä (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä (ETIAS) annettujen asetusten edellyttämien säädösmuutosten valmistelu (SM040:00/2019, RVLDno-2019-1408)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella EES- ja ETIAS-asetusten edellyttämät säädösmuutokset.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi oli 1.11.2019 - 30.6.2022. Hallituksen esitys (HE 173/2021 vp) on annettu eduskunnalle 14.10.2021. Säädösmuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti, kun EES- ja ETIAS-järjestelmät otetaan komission päätöksellä käyttöön.

Organisointi: Hankkeen perusvalmistelusta vastasi työryhmä, jossa olivat edustettuina sisäministeriön rajavartio-osasto, poliisiosasto, maahanmuutto-osasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, Poliisihallitus, keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, Maahanmuuttovirasto ja Tulli. Hankkeen sihteeristöön on nimetty jäsenet sisäministeriön rajavartio-osastolta, poliisiosastolta, maahanmuutto-osastolta, valtiovarainministeriöstä ja suojelupoliisista. Sihteeristö vastaa hankkeen loppuunsaattamisesta virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät olivat hankkeen työryhmän ja sihteeristön jäseninä. Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin kirjallinen lausuntokierros, ja työryhmä kuuli myös asiantuntijoita. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutettiin hankkeen aikana yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Suurin osa EES- ja ETIAS-järjestelmien käyttöönottoon liittyvistä taloudellisista vaikutuksista aiheutuu suoraan EES- ja ETIAS-asetuksiin sisältyvästä sääntelystä. Kansalliset lainsäädäntömuutokset aiheuttavat taloudellisia vaikutuksia erityisesti Rajavartiolaitoksessa, poliisihallinnossa, maahanmuuttohallinnossa ja Tullissa.

Lainsäädäntömuutosten taloudelliset vaikutukset liittyvät muun muassa EES- ja ETIAS-järjestelmien kansallisten yhteyspisteiden järjestelyihin.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: 3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Hanke tukee konsernistrategian tavoitteita 2 ja 3 (Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa; Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan).

Suhde talousarvioon: kyllä

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: sisäministeriön poliisiosasto, maahanmuutto-osasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö, ulkoministeriö, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö

Yhteyshenkilöt: lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, p. 0295 41608.

Kolmansien maiden kansalaisten seulonta

EU-säädöksen valmistelu

1) Seulonta-asetus

Euroopan komissio antoi osana uutta muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta (pakti) 23.9.2020 asetusehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansien maiden kansalaisia ulkorajoilla koskevan seulonnan käyttöönotosta (seulonta-asetus) (COM (2020) 612).

Seulontasäädöksen tavoitteena on hallita nykyistä paremmin eri perustein tapahtuvaa maahantuloa. Seulonnassa selvitetään ja tallennetaan maahantuloon liittyvät seikat, jotta seulonnan päätyttyä on olemassa perusteet tehdä päätöksiä henkilöä koskevista jatkotoimista, esimerkiksi ohjaamisesta turvapaikka-, rikos- tai palautusprosesseihin.

Seulonnan tärkein tavoite on jo ensimmäisessä viranomaiskontaktissa määrittää kolmansien maiden kansalaisten henkilöllisyys ja tallentaa heitä koskevat tiedot ja biometriset tunnisteet yhteiseen eurooppalaiseen rekisteriin, Eurodac-järjestelmään. Seulonnassa pyritään lisäksi selvittämään, onko henkilö aikaisemmin oleskellut Schengen-alueella, onko hän haavoittuvassa asemassa tai liittyykö maahantuloon ihmiskuljetusta, aiheutuuko henkilöstä mahdollista riskiä kansanterveydelle tai sisäiselle turvallisuudelle sekä alustavasti mahdollisen kansainvälisen suojelun perusteet.

Komission asettamien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että toimenpiteiden kohteena olevat henkilöt ovat jatkuvasti viranomaisten tavoitettavissa, eivätkä he voi omaehtoisesti välttää viranomaiskontaktia tai kadota prosessista. Säädösehdotuksen mukaan kolmansien maiden kansalaiset eivät saa liikkua vapaasti seulontamenettelyn aikana, koska heidän maahantuloedellytyksiään selvitetään, eivätkä he ole vielä saaneet lupaa saapua maahan.

Säädösehdotuksessa edellytetään, että valtio perustaa riippumattoman valvontaelimen, joka osaltaan varmistaa, että henkilöiden perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat menettelyn aikana.

Ehdotusta käsiteltiin ensimmäisen kerran neuvostossa 19.10.2020 ja siitä on tarkoitus muodostaa neuvoston yleisnäkemyksen osana puheenjohtajamaan esitystä vaiheittaisesta etenemistavasta.

Eduskunnan informointi: U 60/2020 vp, 12.11.2020, U-jatkokirje 18.4.2021. Jatkoinformoinnin tarve arvioidaan mahdollisten uusien asetustekstien perusteella.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä ei tunnisteta komission esityksen mukaista seulontamenettelyä. Hyväksytyksi tullessaan asetus tulisi aiheuttamaan päivitystarpeita erityisesti ulkomaalaislakiin, mutta myös rajavartiolaitokseen ja poliisilakiin. Keskeistä olisi säätää kansallisesti tarvittavista toimivaltuuksista Rajavartiolaitokselle, poliisille ja maahanmuuttoviranomaiselle seulontamenettelyä varten, sisältäen mahdollisuuden estää menettelystä poistuminen, kunnes seulonta on suoritettu. Lisäksi on arvioitava toimivaltaisten viranomaisten henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muutostarpeet.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartiolaitos-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: rajaturvallisuusasiantuntija Jani Järäinen, p. 0295 421 134.

2) Seulontaan liittyvän pääsyn edellytykset

Seulonta-asetusehdotuksessa (COM (2020) 612) esitetään määrätuille viranomaisille oikeutta suorittaa turvallisuustarkastus kolmannen maan kansalaiselle ja sen yhteydessä

tarkastaa kolmansien maiden kansalaisia koskevat rekisteritiedot rajanylitystietojärjestelmästä (EES), Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmästä (ETIAS), viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja kolmansien maiden kansalaisia koskevasta eurooppalaisesta rikosrekisteritietojärjestelmästä (ECRIS-TCN).

Koska pääsy EES-, ETIAS-, VIS- ja ECRIS-TCN-tietojärjestelmiin on välttämätöntä seulonnan suorittamiseen nimetyille viranomaisille, seulonta-asetuksella muutettaisiin VIS-, EES- ja ETIAS-järjestelmien perustamisasetuksia. Kaikilla kyseisillä asetuksilla kehitetään Schengenin rajasäännöstöä, ja tämä koskee myös ehdotettua seulonta-asetusta kokonaisuudessaan.

Koska ECRIS-TCN-järjestelmän perustamisesta annetulla asetuksella (EU) 2019/816 ei kehitetä Schengenin rajasäännöstöä, sen muuttamista ei voitu sisällyttää osaksi ehdotettua seulonta-asetusta unionin erilaisesta oikeusperustasta johtuen. Sen vuoksi asetusta (EU) 2019/816 on tarpeen muuttaa muista erillään, jotta voidaan säätää käyttöoikeuksista ehdotettua seulonta-asetusta silmällä pitäen.

Ehdotetussa seulonta-asetuksessa säädetään muutoksista asetukseen (EU) 2019/817 (rajoja ja viisumipolitiikka koskevien tietojärjestelmien yhteentoimivuus), jota sovelletaan EES-, VIS- ja ETIAS-järjestelmiin. ECRIS-TCN:ään ja Eurodaciin sovellettavan asetuksen (EU) 2019/818 muuttaminen ei sisällynyt ehdotettuun seulonta-asetukseen. Tästä seuraa, että myös asetusta (EU) 2019/818 on muutettava, jotta nimetyille viranomaisille voidaan antaa pääsy kaikkiin yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon tallennettuihin tietoihin seulonnan yhteydessä.

Ehdotusta on käsitelty Rajat-työryhmässä neuvoston yleisnäkemyksen muodostamiseksi osana seulontamenttelyä.

Eduskunnan informointi: U 21/2021 vp, 29.4.2021.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: On arvioitava toimivaltaisten viranomaisten henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muutostarpeet.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston, maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: rajaturvallisuusasiantuntija Jani Järäinen, p. 0295 421 134.

Schengenin rajasäännöstenmuutosehdotus

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 27.9.2017 Schengenin rajasäännösten (EU) N:o 2016/399 muutosehdotuksen, joka koskee sisärajavalvonnan toteuttamista (COM (2017) 571). Osana Schengenin kehittämistä komissio antoi 14.12.2021 uuden esityksen Schengenin rajasäännösten muuttamiseksi (COM(2021) 891) ja veti aiemman vuoden 2017 esityksen pois.

Ehdotuksella Schengenin rajasäännösten muuttamiseksi komissio pyrkii kehittämään yhteisiä toimia ulkorajoilla sekä sisärajoilla ja vapaan liikkuvuuden alueella. Erityisesti ehdotuksessa säädellään yhdenmukaisista toimenpiteistä ulkorajoilla kansanterveyden vaarantuessa, muuttoliikkeen välineellistämiseen vastaamisesta ulkorajoilla, vaihtoehtoisista keinoista sisärajoille sisärajavalvonnan sijaan, kolmannen maan kansalaisen välittömästä siirtämisestä takaisin toiseen jäsenmaahan sekä sisärajavalvonnan palauttamiseen liittyen.

Ehdotuksesta muodostettiin neuvoston yleisnäkemyks 10.6.2022.

Eduskunnan informointi: U 7/2022 vp, 10.2.2022.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä ja mahdolliset tarpeet muuttaa kansallista lainsäädäntöä, esimerkiksi ulkomaalaislakia ja tartuntatautilakia, arvioidaan erikseen. Uusi sääntely voi edellyttää muutoksia myös sisärajavalvonnan palauttamista ja rajanylityspaikkojen väliaikaista sulkemista koskevaan rajavartiolaitoksen sääntelyyn.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartiolaitos-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös oikeusministeriö, ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: rajaturvallisuusasiantuntija Jani Järäinen, p. 0295 421 134.

4.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet

4.2.1 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Uudistus matkustajatietojen keräämiseksi ennakoon (API)

EU-säädöksen valmistelu

Komission julkaiseman työsuunnitelman perusteella matkustajatietojen ennakoilmoittamiseen liittyvään sääntelyyn annettaisiin muutosehdotus vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä. Muutosehdotuksen tavoitteena on API (Advanced Passenger Information) -sääntelyn kehittäminen siten, että sen käyttöä voitaisiin laajentaa niin kerättävän tiedon kuin sen soveltamislaajuuden ja alueellisen ulottuvuuden suhteen.

Eduskunnan informointi: Tapahtuu komission esityksen julkaisun jälkeen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset voidaan arvioida vasta esityksen julkaisun jälkeen.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmisteluvastuut määritetään asetusehdotuksen antamisen jälkeen, kun sen lopullinen sisältö ja oikeusperusta selviää. Tämän hetken tietojen mukaan asetusehdotuksia annettaisiin kahdella eri oikeusperustalla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön rajavartio-osasto, poliisiosasto, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: rajaturvallisuusasiantuntija Jani Järäinen, p. 0295 421 134.

4.3 Vuosina 2023-2024 käynnistyvät hankkeet

4.3.1 Kansalliset hankkeet

Rajavartiolainsäädännön muutokset

Tavoite: Valmistellaan rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointia koskeneen esiselvityshankkeen (SM049:00/2019, RVL Dno-2019-1722) perusteella tarpeelliseksi katsotut säädösmuutokset.

Aikataulu: Aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Organisointi: Tarkentuu myöhemmin.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen aikana kuullaan sidosryhmiä tarvittavin osin. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Tarkentuu myöhemmin.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, maahanmuutto-osasto ja pelastusosasto sekä kansallisen turvallisuuden yksikkö, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: hallitusneuvos Sanna Palo, p. 0295 421601.

Rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Tavoite: Tehdään asetukseen lentoliikenteen rajanylityspaikkoja koskevat välttämättömät muutokset. Samalla selvitetään asetuksen muutostarpeet.

Aikataulu: Aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen aikana kuullaan sisäministeriön poliisiosastoa, muuta poliisihallintoa, valtiovarainministeriötä, Tullia, liikenne- ja viestintäministeriötä ja asianomaisia kuntia. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetukseen tehdään välttämättömät muutokset, jotka johtuvat toteutuneista lentopaikkojen muutoksista. Muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Muut mahdolliset muutokset arvioidaan valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: ei

Suhde talousarvioon: ei

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto, valtiovarainministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö.

Yhteyshenkilöt: lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, p. 0295 421608.

Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

Tavoite: Rajavartiolaitoksen liikkumiskieltoalueita muutetaan mahdollisten raja- ja merivartioasemien sijaintipaikkamuutosten vuoksi.

Aikataulu: Hanke asetetaan vuonna 2023.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: ei

Yhteyshenkilö: lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, p. 0295 421 603.

4.3.2 EU-säädöshankkeet

Euroopan raja- ja merivartioasetuksen päivittäminen

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan raja- ja merivartioasetuksen mukaan komission olisi tehtävä koko asetuksen arviointi ja antaa tähän liittyvät asetusmuutosehdotukset joulukuun 2023 alkuun mennessä. Lisäksi komission olisi tehtävä joulukuun 2023 loppuun mennessä arviointi euroopalaisen raja- ja merivartioston pysyvän joukon kokonaismäärästä ja kokoonpanosta, mukaan lukien yksittäisten jäsenvaltioiden pysyvään joukkoon osoittamien osuuksien vahvuus, sekä sen koulutuksesta, asiantuntemuksesta ja ammattitaidosta. Komission olisi viimeistään maaliskuussa 2024 tarvittaessa esitettävä aiheellisia ehdotuksia asetuksen muuttamiseksi myös pysyvän joukon osalta.

Eduskunnan informointi: Tapahtuu komission esityksen julkaisun jälkeen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset voidaan arvioida vasta esityksen julkaisun jälkeen.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmisteluvastuut määritetään asetusehdotuksen antamisen jälkeen, kun sen lopullinen sisältö selviää.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön rajavartio-osasto, poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Yhteyshenkilö: rajaturvallisuusasiantuntija Jani Järäinen, p. 0295 421 134.

5 Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö

5.1 Käynnissä olevat hankkeet

5.1.1 Kansalliset hankkeet

Kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan sisäministeriön toimialan lainsäädännön tarkistaminen

SM007:00/2022

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkistaa kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevaa sisäministeriön toimialan lainsäädäntöä.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 4.3.2022-31.12.2022. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Valmistelu toteutetaan virkatyönä sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikön johdolla yhteistyössä poliisiosaston, rajavartiolaitos-osaston, pelastusosaston ja kansallisen turvallisuuden yksikön kanssa. Sisäministeriön toimialan lainsäädäntömuutokset sisällytetään ulkoministeriön esittelemään hallituksen esitykseen (UM014:00/2021).

Osallisuus ja viestintä: Kirjallinen lausuntokierros. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia arvioidaan hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: ei

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Aktiivinen EU- ja kansainvälinen toiminta sekä yhteistyö vahvistavat strategisten tavoitteiden saavuttamista; parannamme kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen kykyämme.

Suhde talousarvioon: Ulkoministeriön esittelemä esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Liittykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Poliisi-osasto, rajavartio-osasto, pelastusosasto ja kansallisen turvallisuuden yksikkö. Hanke on osa laajempaa kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevaa tarkistustyötä, jossa myös ulkoministeriö ja puolustusministeriö tarkistavat toimialansa lainsäädäntöä.

Yhteyshenkilöt: lainsäädäntöneuvos Tapio Puurunen, p. 0295 488 254.

5.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Sisäasioiden rahastoja ohjelmakaudella 2021-2027 koskevan lainsäädännön tarkistaminen rahastojen tietojärjestelmän käyttöönottamiseksi

SM002:00/2022

Kansallisen hankkeen taustalla on seuraava EU-säädös:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060 Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä.

Tavoite: Euroopan unionin sisäasioiden rahastojen ohjelmien toimien avustusasioiden hallinnointi ja käsittely tulee hoitaa sähköisessä tietojärjestelmässä viimeistään 1.1.2023 lukien. Hankkeen tavoitteena on valmistella tarvittavat muutokset kansalliseen lakiin sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 (1125/2021). Lainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla säädettäisiin mm. tietojärjestelmään tallennettavista tiedoista, digitaalisesta avustusmenettelystä, vahvasta sähköisestä tunnistautumisesta sekä tietojärjestelmän tietojen saannista ja luovuttamisesta teknisen rajapinnan avulla. Lainsäädännön muutostarpeet tarkentuvat työn kuluessa.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 10.1.2022 - 31.12.2022. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2022.

Organisointi: Valmistelu toteutetaan virkatyönä sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikössä.

Osallisuus ja viestintä: Kirjallinen lausuntokierros. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia arvioidaan hankkeen aikana. Vaikutukset kohdistuvat avustuksen saajiin ja hallintoviranomaisen toimintaan avustusten käsittelijänä ja myöntäjänä.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimintasuunnitelmaan sekä hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hanke liittyy hallitusohjelman tavoitteeseen: Suomi kokoaan suurempi maailmalla.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: Ei.

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Hanke liittyy sisäministeriön rajavartio-osaston, maahanmuutto-osaston ja poliisiosaston toimialaan. Avustuksensaajanäkökulmasta hanke liittyy myös etenkin ulkoministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: johtava asiantuntija Nina Routti-Hietala, puh. +358 50 412 5061

6 Kansallisen turvallisuuden yksikkö

6.1 Käynnissä olevat hankkeet

6.1.1 Kansalliset hankkeet

Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

SM033:00/2020

Tavoite: Suojelupoliisin, keskusrikospoliisin ja paikallispoliisin virkojen täyttämässä mahdollistetaan avoimen menettelyn lisäksi poikkeuksellisesti ei-julkinen menettely niissä tehtävissä, joissa siihen on asian luonteesta johtuva perusteltu tarve.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 22.10.2020–30.4.2022. Hallituksen esitys on annettu kevätestuntokaudella 2022..

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä sisäministeriössä. Vastuuvalmistelija on kansallisen turvallisuuden yksiköstä ja muuta valmistelijat sisäministeriön poliisiosastolta ja hallinto- ja kehittämisosastolta. Hankkeeseen osallistuvat suojelupoliisin ja Poliisihallituksen edustajat.

Osallisuus ja viestintä: Kirjallinen lausuntokierros maali-huhtikuussa 2022. Normaali säädöshankkeen viestintä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaan uuden tiedustelulainsäädännön tehokas ja asianmukainen soveltaminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyky varmistetaan. Esitys toteuttaa hallitusohjelman strategista kokonaisuutta Turvallinen oikeusvaltio Suomi.

Suhde SM:n konsernistrategiaan: kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan, ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

Suhde talousarvioon: ei ole

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Kyllä, sisäministeriön poliisiosasto ja hallinto- ja kehittämisosasto.

Yhteyshenkilöt: hallitusneuvos Johanna Hakala puh. 0295 488 452 ja säädösvalmisteluvastaja Niina Koivunen puh. 0295 488 281.

6.1.2 EU-säädöshankkeet ja niiden kansalliset täytäntöönpanohankkeet

Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä (COM (2020) 829 final)

Keskeinen sisältö: Komissio julkaisi 16.12.2020 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä (COM (2020) 829 final). Ehdotus on osin uutta sääntelyä unionin tasolla. Direktiiviluonnoksen kantavina teemoina ovat ymmärrys uhka- ja häiriöspektrin laajuudesta ja sen tuottama tarve siirtyä fyysisistä suojaustoimista yhteiskunnan häiriöttömän toiminnan varmistamiseen, eli kriisinkestävyyteen. Direktiiviehdotukseen viitataan lyhenteellä CER-direktiivi (Critical Entities Resilience Directive). CER-direktiivin päätarkoituksena on sisämarkkinoiden toiminnan takaaminen kriittisten palvelujen osalta direktiivin soveltamisalalla. Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa Euroopan unionin (EU) kannalta välttämättömien palvelujen häiriönsietokykyä sekä ylläpitää yhteiskunnan elintärkeitä ja taloudellisia toimintoja määrittäen tietyt kriittiset sektorit, jotka tarjoavat tällaisia palveluja.

CER-direktiiviehdotuksen soveltamisala koskee kymmentä sektoria, kattaen liikenteen, energian, pankit, finanssimarkkinat, terveyden, vesi- ja jätevesihuollon, digitaalisen infrastruktuurin, julkishallinnon ja avaruuden.

Eduskunnan informointi: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annettu 28.1.2021 (U 71/2020 vp)

Organisointi: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annettu 28.1.2021 (U 71/2020 vp)

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liittyy sisäministeriön lisäksi valtioneuvostossa usean eri ministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilö: neuvotteleva virkamies Eero Kytömaa puh. 0295 488 280.

6.2 Vuonna 2022 käynnistyvät hankkeet

6.2.1 Sisäministeriön asetus suojelupoliisin maksullisista suoritteista vuodelle 2023

Tavoite: Suojelupoliisin suoritteiden maksullisuudesta säädetään sisäministeriön asetuksella, joka annetaan määräajaksi. Nykyinen asetus on voimassa 1.1.2022 - 31.12.2022. Asetus pyritään antamaan kerran vuodessa siten, että se on voimassa seuraavan kalenterivuoden.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunakin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä yhteistyössä suojelupoliisin kanssa.

Osallisuus ja viestintä: Tarvittaessa kuullaan valtiovarainministeriön ja muiden tahojen asiantuntijoita. Asetus lähetetään lausunnolle valtiovarainministeriöön. Kirjallinen lausuntokierros loka-marraskuussa 2022.

Suhde talousarvioon: Kyllä.

Liittyykö muiden osastojen ja erillisyksiköiden tai ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja hallinto- ja kehittämisosasto.

Yhteyshenkilöt: hallitusneuvos Johanna Hakala, puh. 0295 488 452

7 Eduskunnalle annettavat selonteot ja selvitykset

Selvitys passirekisterin ja henkilökorttirekisterin sormenjälkitietojen käyttämisestä rikostorjunnassa

Selonteon/selvityksen aihe: Hallitus antoi 5.11.2020 eduskunnalle esityksen laeiksi henkilökorttilain, passilain, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 15 ja 38 §:n sekä ulkomaalaislain 33 a ja 159 §:n muuttamisesta (HE 206/2020 vp). Esityksessä oli osittain kyse EU:n ID-asetusta (EU) 2019/1157 täydentävästä kansallisesta sääntelystä ja osittain kansallisista syistä ehdotusta sääntelystä. Esityksessä ehdotettiin muun muassa, että henkilökorttirekisteriin talletetaan kasvokuvan lisäksi biometriisiin tunnistaisiin kuuluvat sormenjäljet vastaavasti kuin passirekisteriin. Esitykseen sisältyi myös poliisin henkilötietolain muutos, jolla mahdollistettiin passirekisterin ja henkilökorttirekisterin sormenjälkitietojen käyttäminen sekä passin että henkilökortin hakijan tunnistamiseksi.

Hallintovaliokunta antoi mietintönsä esityksestä 27.5.2021 (HaVM 8/2021 vp). Valiokunta piti mietinnössään tärkeänä, että passirekisteriin tai henkilökorttirekisteriin talletettujen sormenjälkien käyttäminen olisi mahdollista myös ainakin kaikkein törkeimpien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi (esimerkiksi haavoittuvassa asemassa olevaan henkilöön kohdistuneen törkeän seksuaalirikoksen ja siihen liittyvän henkilön selvittämiseksi).

Mihin selonteon/selvityksen antaminen perustuu: Eduskunta edellytti hallituksen esitystä HE 206/2020 vp koskevassa vastauksessaan EV 81/2021 vp, että sisäministeriö selvittää oikeudelliset ja muut edellytykset lainmuutokselle, jolla passirekisteriin tai henkilökorttirekisteriin talletettujen sormenjälkien käyttäminen olisi mahdollista ainakin kaikkein törkeimpien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi, joko osana poliisin henkilötietolainsäädännön toimeenpanoa koskevaa selvitystä tai antaa hallintovaliokunnalle asiasta erillisen selvityksen viimeistään syysistuntokauden 2022 alkuun mennessä.

Aikataulu: Sisäministeriö on antanut hallintovaliokunnalle selvityksen poliisin henkilötietolainsäädännön toimeenpanosta 31.1.2022. Erillinen selvitys passirekisterin ja henkilökorttirekisterin sormenjälkitietojen käyttämisestä rikostorjunnassa annetaan hallintovaliokunnalle syysistuntokauden 2022 alkuun mennessä.

Osastot, joiden toimialaan liittyy: Poliisiosasto

Yhteyshenkilöt: erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, p. 0295 488 379.

8 Muiden ministeriöiden säädöshankkeita, jotka sisäministeriön kannalta erityisen merkittäviä

Hanke digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi – sähköisen henkilökortin käyttöönotto

Vastuuministeriö: Valtiovarainministeriö

Tavoite: Hankkeen tavoitteena olisi suunnitella, toteuttaa ja ottaa käyttöön julkisiin palveluihin valtion uusi sähköisen tunnistuksen väline sekä sitä hyödyntävä mobiilisovellus henkilöllisyyden, lupien ja valtuuksien osoittamiseen käyntiasioinnissa. Käyntiasioinnissa käytettävää passiin tai henkilökorttiin perustuvaa tunnistusvälinettä nimitettäisiin mobiilihenkilökortiksi. Lupa- ja muut rekisteritiedot, kuten esimerkiksi ampuma-aseluvan tiedot, haettaisiin tarkastustilanteessa asianomaisesta rekisteristä ja haltijan tunnistamistiedot passi- ja henkilökorttirekisteristä tai muusta tunnistusrekisteristä, jolloin luvan, valtuuden tai etuuden osoittaminen nojautuisi aina luotettavaan tunnistusvälineeseen.

Uusi tunnistusväline olisi koko väestön saatavilla mobiilisovelluksena sekä sähköiseen että käyntiasiointiin tai fyysisenä tietokoneen USB-porttiin kiinnitettävänä laitteena pelkkään sähköiseen asiointiin syrjimättömästi henkilön iästä tai fyysisistä rajoitteista riippumatta.

Hanke edellyttäisi muutoksia muun muassa henkilökorttilakiin ja poliisin henkilötietolakiin.

Poliisin henkilötietolain kehityksessä pitäisi ottaa huomioon myös mahdolliset muut poliisin lupahallinnon mobiilipalveluita koskevat kehitystarpeet.

Aikataulu: Hanke on asetettu 8.10.2020. Hankkeen toimikausi on 8.10.2020 – 30.6.2023.

Organisointi: Edellyttää poikkihallinnollista koordinoitua valtioneuvostossa.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Hanke tukee hallitusohjelman kohtaa 3.4 Elinvoimainen Suomi. Kohdassa on esitetty tavoitteeksi muun muassa, että Suomi tunnetaan edelläkävijänä, jossa digitalisaation ja teknologisen kehityksen luomia mahdollisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön yli hallinto- ja toimialarajojen.

Yhteyshenkilöt: Aino Salmi, p. 0295 488 685, henkilökorttilain osalta Marja-Leena Härkönen, p. 0295 488 297 sekä poliisin henkilötietolain osalta Suvi Pato-Oja, p. 0295 488 379.

Ihmiskauppananke

Vastuuministeriö: Sosiaali- ja terveysministeriö

Tavoite: Laaditaan erillinen laki ihmiskaupan uhrien auttamisesta, jossa muun muassa säädetään ihmiskaupan uhrien turvallisesta ja tuetusta asumispalvelusta. Sosiaali- ja terveydenhuoltolakeihin lisätään viittaukset ihmiskaupan uhreihin kuntapaikan omaavien ihmiskaupan uhrien aseman parantamiseksi. Samalla tehdään tarvittavat muutokset vastaanottolakiin ja selvitetään auttamisjärjestelmän käytännön toiminnan ohjauksen, suunnittelun ja valvonnan järjestäminen.

Organisointi: Lainsäädäntöhanke toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön, oikeusministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kesken. Sisäministeriöstä hankkeessa mukana maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä; 3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi; sivut 78 ja 91.

Aikataulu: Hanke on käynnistynyt kesällä 2020. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle tämän hallituskauden aikana.

Yhteyshenkilöt: STM: erityisasiantuntija Minna Viuhko, puh. 029 5163 470, SM: erityisasiantuntija Roope Jokinen, puh. 029 5488 362.

Kausityöntekijöiden asemaa koskeva hanke

Vastuuministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriö

Tavoite: Hallitusohjelman kirjausten mukaan varmistetaan kausityöntekijöiden työperusteisten oleskelulupien riittävän nopea käsittely yritysten työvoimatarpeen turvaamiseksi ja parannetaan kausityöntekijöiden mahdollisuuksia vaihtaa työnantajaa.

Organisointi: Hankkeesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntösuunnitelmaan: Kyllä

Yhteyshenkilö: TEM, maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen puh. 0295 047 112.

Työn perusteella haettavien oleskelulupien uudistaminen

Vastuuministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriö

Tavoite: Nopeutettu menettely (fast track), työnantajan roolin vahvistaminen prosessissa, sertifioidujen työnantajien malli, viranomaisten tiedonsaantioikeudet, lainsäädännöstä johtuvat prosessuaaliset hidasteet. Hallitusohjelman kirjausten mukaan varmistetaan työperusteisten oleskelulupien nopea ja sujuva käsittely.

Lakihankkeessa arvioidaan ja toteutetaan tarvittavat lakimuutokset lupamenettelyjen nopeuttamiseksi. Hanke koskee ulkomaalaislain 5 luvun muuttamista, lupamenettelyjen automatisointia ja työnantajien roolin vahvistamista, sertifioidujen työnantajien mallia ja viranomaisten tietojensaanti- ja siirto-oikeuksia. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 25.8.2022 (HE 114/2022 vp) ja lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 15.12.2022.

Organisointi: Hankkeesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntösuunnitelmaan: Kyllä

Yhteyshenkilö: TEM, maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen puh. 0295 047 112

Uudistetun erityisosaajadirektiivin kansallinen täytäntöönpano

Vastuuministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriö

Tavoite: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2021/1883 kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta kansallinen täytäntöönpano. Täytäntöönpanon tulee olla suoritettuna viimeistään 18.11.2023.

Organisointi: Hankkeesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilö: TEM, maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen puh. 0295 047 112

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistaminen

Vastuuministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriö

Tavoite: Hallitusohjelman kirjausten ja eduskunnan edellytysten mukaisesti eduskunnalle on annettu valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista.

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki uudistetaan kyseisen selonteon eduskuntakäsittely ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Kotoutumislaille säädetään kuntaan ohjaamisesta, eri viranomaisten tehtävistä kotoutumisen edistämisessä sekä kotoutumisen edistämiseen liittyvistä henkilötietojen käsittelyistä.

Organisointi: Hankkeesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen lainsäädäntöohjelmaan: Kyllä

Yhteyshenkilö: TEM, maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen puh. 0295 047 112

Satelliittidatan vastaanottoa, jakelua ja käyttöä koskeva sääntely

Vastuuministeriö: Työ- ja elinkeinoministeriö

Tavoite: Suomalaisen avaruussektorin kasvaessa esiin on noussut kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä, joita Suomen lainsäädäntö ei tällä hetkellä kata. Näihin lukeutuu suomalaisten satelliittien tuottaman kaukokartoitusdatan vastaanotto, käyttö ja jakelu sekä Suomessa sijaitsevien maa-asemien käyttö datan vastaanottoon ja jakeluun. Edelleen satelliittidataan liittyy paljon uusia liiketoiminnan ja tutkimuksen mahdollisuuksia, joten on löydettävä tasapaino kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden intressien sekä liiketoiminnan ja tutkimuksen edistämisen välillä.

Hankkeessa laaditaan ehdotus hallituksen esitykseksi laiksi maa-asemista ja eräistä tutkista sekä muutetaan lakia avaruustoiminnasta (63/2018). Laissa maa-asemista ja eräistä tutkista säädettäisiin maa-aseman tai tutkan perustamisen sekä maa-asema- ja tutkatoiminnan luvanvaraisuudesta. Avaruustoiminnasta annettua lakia muutettaisiin lisäämällä lakiin säännökset, jotka koskevat satelliittikaukokartoituksen. Lupaviranomaisista säädettäisiin ja turvallisuusviranomaisilta pyydettäisiin lausunnot.

Organisointi: Hanketta valmistelemaan on asetettu työryhmä.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi oli 10.3.2021 – 31.5.2022. Hankkeessa huolehditaan sidosryhmäkuulemiset ja valmistellaan hallituksen esitysluonnos.

Yhteyshenkilö: erityisasiantuntija Hannu Kotipelto puh. +358 295 488 354

Julkisuuslain ajantasaistaminen

Vastuuministeriö: Oikeusministeriö

Tavoite: Voimassa olevaa julkisuussäätelyä ajantasaistetaan siten, että tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja toimivampi lainsäädäntö, joka edistää yhteiskunnan avoimuutta ja vastaa nyky-yhteiskunnan vaatimuksia.

Organisointi: Lainsäädäntöhanke toteutetaan oikeusministeriön asettamassa työryhmässä, jossa ovat edustettuina kaikki ministeriöt ja järjestöjä sekä pysyvät asiantuntijat korkeimmasta hallinto-oikeudesta ja ylimmiltä laillisuusvalvojilta. Julkisuuslain soveltamisalan laajentamiseen liittyviä kysymyksiä selvittää alatyöryhmä. Sisäministeriön jäsen oikeusministeriön työryhmässä hallinto- ja kehittämisosastolta. Lainsäädäntöhanke on merkittävä koko SM:n hallinnonalan kannalta ja kaikki ministeriön osastot ja erilliset yksiköt osallistuvat valmisteluun.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 3, alaluku 3.3.Turvallinen oikeusvaltio Suomi, kohta 3.3.1 Oikeusvaltion kehittäminen (s.86) ja luku 4 Ohjaustavat, alaluku 4.5 Maailman paras julkinen hallinto (s.184)

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on 22.1.2021 - 30.6.2023.

Yhteyshenkilöt: Hallintolakimies Tiina Mantere, puh. 0295 488292

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi